

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉN-VÁRMEGYÉNEK ÉS A ZEMPLÉN-MEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLETNEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmentesen levelek csak ismert kesztől fogadhatók el.
Kísérlet nem adható vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyilatkozat minden garmondor díja 20 kr.

KIRJUTÁS
Hivatalos hirdetéseknek: Minden egyes sor után 1 kr.
Asonfélék díjlag 50 kr.
Kiemelt díszbetűk a körrel ellátott hirdetésekért természetesen minden sor után 3 kr számítanak.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtunk.
Kírdetés a „Zemplén” nyomdába küldendő.

Közigazgatás*).

— Két cikkely. —

I.

A magyar közigazgatás napirenden lévő reformja érdekében az első nagyobb szabású akció, dicsekedve mondhatjuk el, 1875-ben vármegyénk-ből indult ki. A híres „zempléni 12 pont”, mely a Sennyey-pártjának programját foglalta magában, a közigazgatás gyökeres átalakítását nemcsak sürgeti, de egyszersmind erre vonatkozólag az alapelveket is megállapítja. Az egyik pontban kifejezi a párt abbéli óhajtását, hogy egyfelől a közigazgatási tisztviselők és a központi kormány közt szorosabb kapcsolat hozassék létre, másfelől, hogy az önkormányzat köre tágíttassék, mivel ily módon fog az állam érdekeinek fentartása és törvényeinek pontos exekválása a végrehajtó közegek szerves közreműködése által biztosítani; viszont a központi kormány intézkedései a közvetlenül érdekelt autonóm testületek törvényes és beható ellenőrzése, illetőleg közreműködése mellett csakis így lesznek végrehajthatók. Kívánja továbbá a zempléni program a nehézkes, költséges és lassu bürokratikus ügyrendnek és eljárásnak a személyes felelősség elvnek következetes érvényesítése mellett megszüntetését; valamint a községi törvény olyatén módosítását, mely szerint a község népének anyagi viszonyai és műveltségi fokához képest az alkotmányos intézmények sorában életerős gyökeret verjen és valóságban foganatosítható s a jelenleg nagyban felszaporodott költségek lehető kímélésével végrehajtható is legyen, stb. stb.

Mindmennyi életrevaló, nagyfontosságú vezérelv, melyet ma már nem egy párt, hanem a közvélemény, a nemzet zöme vall magáéinak. Minthogy azonban megvalósításuk mindeddig nem sikerült: közigazgatásunk ma sem jobb, mint a milyen a „zempléni pontok” idején volt.

A rendszer silánysága mindenütt egyformán tapasztalható, úgy hogy egyik vármegye és a

* Mutató Ballagi Géza, Zemplén Megye c. jelen-rajzából, melyet a magyar tud. akadémia statisztikai és nemzetgazdasági bizottsága bocsátott közre Magyarország közigazgatási és közmívelődési állapota a XIX. század végén c. irodalmi vállalat keretében. Szerk.

T Á R C A.

Legujabb irodalomtörténetünk.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Nincsen talán széles e világon nemzet, mely annyira lekötöztetné volna elhunyt íróinak, mint a magyar. A többi népek sokat köszönhetnek irodalmuknak, a mi nemzetünk mindent: kultúráját, szabadságát, magyarságát az írók ajándékozták a nemzetnek. Nem a haza támasztotta íróit, hanem az írók támasztották fel a hazát. Óriási küzdelemmel és önfeláldozással harcoltak a szabadságért az elnyomók ellen, az európai haladásért a keleti maradiság ellen, a magyar nemzetiségért a magyar nemzet ellen. S még több! Sehol a nemzeti irodalom nem volt úgy áthatva a hazaszeretettől, mint éppen nálunk.

Nem akarok félreírtni. Tudom, hogy mindenütt a nemzeti öntudat készíti az írókat a tollforgatásra. Ámde nálunk az irodalom minden, minden ága ebből merítette életét nedűjét. A szegény kolostorbéli szűkek égi jegyesük mellett meg nem feledkeztek földi hazájukról. A hitvitákat nem csupán, mondhatnám: nem is első sorban, a dogmatikai különbözőség hevitette „szent haragra”, hanem mert féltették a hazát. Ha a nemzet nem követi az igaz vallást: isten elveszti a nemzetet. Ez volt nézetük. Ezért kutatták aztán, hogy melyik az igazi vallás.

Tessék a XVI. század legnagyobb epikusát nézni: Zrínyi-t. Mintája tudvaleg Tasso volt. De mily különbség van a kettő között? A rajongó olasz romantikusnál a nemzet, mint ilyen nem is szerepel, csupán a kereszténység. Az előbbi az utóbbinak alárendeltje, szolgája. Ellenben a

másik közt közigazgatás tekintetében csak annyiban tehetünk különbséget, a mennyiben tisztikaruk különböző elemekből áll.

Nálunk jelenleg érelyes központi vezetés mellett egy minden tekintetben kifogástalan, becsületes, szakértő tisztikar kezében van az adminisztráció. De működésének eredményével maga sem lehet megelégedve, miután az alispántól kezdve a körjegyzőig mindegyiknek munkaerőjét a szoros értelemben vett állami funkciók kötvén le, a helyi ügyek pontos ellátására fizice képtelenek.

A megyei szervezet vérkeringésének központja, a vármegyei bizottság, lenne első sorban hivatva a közigazgatás és közmívelődés előbbreviteléről gondoskodni; annak kellene e célból a kezdeményezést megragadni, határozatokat hozni s a tisztviselőket ellenőrizni, hogy határozatait lelkiismeretesen végrehajtsák. Sajnos azonban, hogy a bizottság ebbeli feladatának sem nálunk, sem egyebütt nem tesz eleget.

Zemplénmegye bizottságában az értelmiség erősen van képviselve. A viriliseknek rendszerint több mint egy harmadrésze magasabb értelmi kvalifikációja alapján a kétszeres adóbeszámítás kedvezményében részesül. S ennek dacára vármegyei közgyűléseink ép oly sivár benyomást tesznek a szemlélőre, mint ama felvidéki megyék gyűlései, melyeknek közönsége nagyobbára a körjegyzőkből és az értelmetlen falusi birákból telik ki. A vármegye nagy terme csak akkor telik meg, ha választani kell vagy ha, mint köznyelven mondják, valami „hecc” van készülöben. Ha választás van, ezzel többnyire eltelik a gyűlés első napja. A második, esetleg a harmadik napon, amikor a szó igaz értelmében vett önkormányzati ügyek elintézésére kerül a sor, a vidéki bizottsági tagoknak már hűlt helyük s a tisztviselőkön kívül legfeljebb egy-két Ujhelyben lakó tag lézeng a teremben. Hagyján, ha legalább a közgyűlés által választott bizottságokban volna eleven, pezsgő élet. De alig adnak magukról életjelt.

A közigazgatási bizottság a helyett, hogy lendítenie az adminisztrációt, meglátsítja az ügyemetet. Mint ellenőrző hatóságra nincs szükség, mint bíróság és mint fegyelmi hatóság helytelenül van összeállítva.

józán magyarnál a nemzet nem szolgálja, hanem védője a kereszténységnek. Hőse nemzeti, tárgya nemzeti, célja nemzeti. Ez a speciális magyar nemzeti vonás végig vonul minden század termékein s megtalálható Ozorai Krisztus és Antikrisztus-ában, Pázmány Prédikációiban, Apáczai Logikácskájában — végig vonul Petőfi- és Arany-ig. Panaszkodjam most, hogy a nemzeti készség az áldozatra fordított arányban áll az írók lelke sedésével? Hogy sehol oly keveset nem törődnek a régi és újabb tartalommal, mint nálunk? Nem teszem, mert most nem elméledést, hanem kritikai ösmertetést akarok írni a legujabb magyar irodalomtörténetnek három, eddig megjelent füzetről*) melylyel ismét olyan munkát kap a közönség, minőkről azt szoktuk és szeretjük mondani: kiállja a versenyt a külfölddel.

Az Athenaeum adja ki és Beöthy Zsolt szerkeszti legderekabb íróink közreműködésével. A munkatársak közt találjuk Ballagi Géza, Bánóczy József, Fraknói Vilmos, Gyulai Pál, Marczali Henrik, Simonyi Zsigmond, Szilády Áron stb. érdemesünk neveit. A kiállítás valóban pazar. Már az eddig megjelent füzetekben találjuk a „Halotti beszéd”-nek, nyelvünk legrégibb, a XIII. századból eredő emlékének hasonmását oly élethű utáztatban, minőt máshol nem is láttunk még. Követik ezt Anonymus-unk egy lapjának, egy Korvin-kodex borítékának hasonmásai és több kisebb régibb krónikáinkból. A többi füzetekben az írók arcképei, kéziratok, aláírások és kodexek másolataival fog az olvasó megösmertkedni. Szóval, ha eddig restelkedve néztük a németek König-féle irodalomtörténeteit: most büszkék lehetünk a magunkéra.

Másutt alig képzelhető művelt emberektől

*) A magyar irodalom története. Megjelen minden két hétben egy füzet. Ára 40 kr. 1—3 füzet.

A közgyűlés által választott szakbizottságok sablonszerűen elvégzik, amit hozzájuk utalnak s csak nagyritkán lépnek az iniciativa terére.

Egyetlen egy bizottságunk van, melytől nagyobb sikert várhatunk s ez is, az önkormányzat nagyobb dicsőségére, a kereskedelmi minister kezdeményezésére, nagyobbára idegen, vagyis nem vármegyei elemekből alakítottatott meg.

A mult évben ugyanis Baross, a volt kereskedelmi minister, különösen abból a szempontból, hogy a Hegyalja pusztulásának káros közigazgatási következményei a lehetőséghez képest elháríttassanak, egy állandó vármegyei közigazgatási bizottság szervezését hozta javaslatba. A bizottság, melynek a minister egyelőre 4000 főt bocsátott rendelkezésére működési alapul, csakhamar meg is alakult oly módon, hogy a vármegye közönsége két taggal, a kassai kereskedelmi- és iparkamara, a vármegyei gazdasági egyesület, a földmívelésügyi és a pénzügyminister szintén két-két taggal van abban képviselve, az elnök kinevezésének jogát a közigazgatási minister tartván fenn. A ministeri leirat szerint a bizottság feladata az, hogy a vármegye ipari és közigazgatási viszonyait állandóan figyelemmel kísérve, a szükséges intézkedéseket készítse elő, hozza javaslatba s a helyi viszonyokhoz képest vigye keresztül. S ebbeli hivatásának, úgy látszik meg is fog felelni. Már eddig is jelentékeny pozitív eredményeket mutathat fel.

Közigazgatásunk nagyfontosságú organuma, az árvaszék, szintén szervezeti hibákban szenved. A mellett hogy ügykezelése rendkívül lassu, pénzügykezelési rendszere is igen tökéletlen*) S ez annál nagyobb baj, mivel óriási érték van a gondjaira bízva. A zemplénmegyei árvák nyilvántartott ingatlan vagyónának értéke, egy nem régen közzétett kimutatás szerint, az ötödfél milliót meghaladja.

A vármegyének járáásokra való beosztásában

*) Itt, t. i. a pénzügykezelés rendszerének minősítésében, a tudós szakiró alaposan téved. Nem hogy igen tökéletlen, de sőt mintaszerű. Elyennek ösmerte el a belügyminister, ki a pénzügykezelés rendszerét évekként elzött egyik osztálytanácsossal tizetesen megvizsgálta. Azóta nem egyszer volt rá eset, hogy más vármegyék, s éppen a belügyminister utasítására, a mi gyámpénztárunk pénzügykezelésének rendszerét ki-küldöttjeikkel tanulmányoztatták, hogy otthon ők is a mi formánk szerint rendezkedjenek be. Szerk.

lakott ház, melynek asztalát egy ékes „Literaturgeschichte” ne diszitené. Nálunk csak az „érett-ségiző ifjak” foglalkoznak vele, azután ők se néznek bele többé sohasem. Főképen ezen a magas foku indifferentizmust akarja megszüntetni az új irodalomtörténet.

Az eddig megjelent füzetekben érdekesen tárgyalja a szerény kezdetű őskort, mely nálunk a mohácsi vészig tart, tehát addig, midőn más szerencsésebb nemzeteknél már az új-kor hajnala derengett. Mikor másoknak megvolt Dante és Petrarkájuk, a Chrestien de Froyes-ük, a Walther von der Vogelweid-ük: mi még Tinódi-t sem birtuk. Mennyit kellett küzdeni a mieinknek, hogy most mégis egyformák lettünk Európával? De az a kevés is, a mit tudunk, illetve sejtünk pogánykori őseinkről, nyelvünk eredetéről, az Árpád-ház koráról s a vegyesházi királyok idejéről: bizonyára érdekelni fogja az olvasókat s tudományos, de korántsem unalmas ismertetésüket megtalálja már az eddig megjelent füzetekben.

A munkatársak névsora, a kiadóság hire és, mit első sorban kellett volna említenem, a szerkesztőnek tudományossága, lelkesedése és buzgalma: elég biztosítékot nyújtanak, hogy a többi, két hetenként megjelenő füzetek méltóak lesznek az eddigiekhez. A szives olvasó csak egy füzetet nézzen meg, a többieket már örömmel fogja megszerezni és egy év múlva oly fényes könyv birtokában lesz, mely valamennyi könyv között a legszebb.

Beöthy Zsolt a tervrajz bemutatását így végzi: „Feladatunkat hazafiúi és művelődési szempontból egyaránt fontosnak érezzük.”

Meg vagyunk győződve, hogy ha a megkezdett uton halad a szerkesztés, akkor értéke és sikere megfelel fontosságának és jó igyekezetének.

Mikrosz.

nagy az aránytalanság. A tíz járás közül legnagyobb a bodrogi 41,995 lakossal, legkisebb a szinai 23,868 lakossal. Ez utóbbi 1873-ban, a mikor a megye az 1870. XLII. t.-cikkely értelmében szervekedett, mint önálló járás nem alakított meg, hanem a homonnai területéhez csatoltatott, a minek következtében a homonnai járás 45,000 lakossal és 32 □ mertföldnyi területtel valóságos monstrumává vált.

Ügyforgalmára nézve mindig első helyen állt az ujhelyi; a bodrogi és az ujhelyi szolgabírói hivatalokat ősszel és tavasszal a Tiszánál és a Bodrognál az árvédelem heteken át lekötötte s akadályozza a rendes adminisztratív teendők végzésében. S dacára annak, hogy a járások népesség száma, ügyforgalma annyira különböző; dacára annak, hogy egyes szolgabírói hivatalok aránytalanul vannak megterhelve: a járási tisztviselők száma mindennél egyforma, kivéve az ujhelyi járást, ahol a főszolgabíró mellett két szolgabíró van alkalmazva.

Ily körülmények közt nem csoda, ha a járási tisztviselőknek, kiknek különben is óriási munkát kell végezniük, ha kötelességeiknek nem is teljes mértékben, mert ez lehetetlen, hanem csak annyira amennyire eleget akarnak tenni, — az adó- és katonai ügyek elintézésére után a községi adminisztráció ellenőrzésére nem igen marad idejük. Pedig erre a mi viszonyaink között nagy szükség volna.

Vármegyei ügyek.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága legközelebbi rendes ülését május hó 8-án, d. e. 9 órákor tartja; — d. u. az utadói felszólalási albizottság ülésezik.

Vármegyénk törvényhatósága legközelebbi közgyűlését a jövő, vagyis május hó 16-án s a következő napján tartja. Május 15-én (hétfőn) az állandó választmány és számonkérő székek fognak tanácskozni.

A kir. pénzügyi minister értesítette a vármegye közönségét, hogy az osztrák veretű egyesületi tallérok és kettős tallérok a magán forgalomban csak a f. évi május 31-ig, az állami pénztárnál pedig csak a f. évi június 31-ig fogadtatnak el.

A földmivelésügyi kir. minister megengedte, hogy a sáros-pataki vasúti-állomás marharakodó állomással kibővítsék.

A kir. belügyminister vármegyénk fegyelmi választmányának azt a határozatát, melylyel a hivatali állásától felfüggesztett Veky Oszkár vármegyei II. alszámvevőt hivatalvesztésre ítélte, közbe vetett felelősség alapján, megsemmisítette s nevezett alszámvevőt hivatalába visszahelyezte; minthogy azonban szolgálatra képtelensége konstátatott: a vizsgálati s fegyelmi iratokat megfelelő további intézkedés végett a vármegyei nyugdíjintézet választmányához áttétetni rendelte.

Az 1893. és 1894. re szóló törvényhatósági utadói egyéni kivetési lajstromait e napokban küldötte ki a számvétség a községekbe 15 napos közszemlére leendő kihelyezés végett. Iparodjanak azokat megtekinteni az adófizetők s ha egyben vagy másban a kivetést önmagukra nézve sérelmesnek vélnék, felszólalásaikat 15 napon belül annnyival is inkább nyujtsák be, mert ellenkező esetben jogorvoslatot már nem kapnának.

Az ideai fősorozás vármegyénknek mind a tíz járásában véget ért. Az eredmény, mint az ide csatolt hivatalos adatok is bizonyítják, elszomorítóan silány, csekély. Ugyanis: az állításra kötelezettek összes száma volt: 8277 távol maradt a fősorozásról: 3591. teljesen ösmeretlen: . . . 848. . . 4439. mérték alá került tehát: . . . 3838. Besoroztatott: a) ujonc jutaléka: . . . 649. b) póttartaléka: . . . 180. c) önkéntesül: . . . 4. . . 833. vagyis a megvizsgáltaknak alig 21,5%-je.

Hírek a nagyvilágból.

Lengyelországból jelentik, hogy ott a kolera ujjában Buczac községben kitört. Több megbetegedés történt s egy eset halállal végződött.

Oroszországban, az Ural vidékén, eddig ösmeretlen ragadós betegség ütött ki s erősen tizedeli a lakosságot.

Giers, orosz külügyminister, kit bécsi tartózkodása alatt e napokban királyunk öfelsége meglátogatott, Varsóból érkezett híradás szerint, elragadtatással szólott a kitüntetéséről, melyben őt uralkodónk e látogatásával részesítette. Giers azt is mondotta, hogy Oroszországnak Ausztria-Magyarországhoz való viszonya napról-napra javul.

Hírek az országból.

Öfelsége a király május 2-án több napi tartózkodásra Budapest fő- és székvárosába érkezik. Budapesti tartózkodása alatt öfelsége általános kihallgatást ad május 5-én és 6-án, d. e. 10 órákor. Ezekre a várpalotában máj. 1-től fogva lehet jelentkezni a kabinet-irodánál.

Vay Miklós báró, a magyar mánások legidősbje, tegnap ünnepelte 91-ik születésnapját. Ez alkalomból a „szülő hazá”, vármegyénk részéről is számosan üdvözölték az emberi és hazafiai erényekben egyképpen kitűnő főurat. A magyarok istene még sokáig éltesse!

A földmivelésügyi minister a képviselőház ápr. 25-iki ülésén előterjesztette a telepítésről intézkedő törvényjavaslatot.

Csáky Albin gr., vallás- és közoktatásügyi minister, benyújtotta a képviselőházhoz az izraelita vallás szabad gyakorlását biztosító törvényjavaslatot, melynek 2 §-a akként rendelkezik, hogy a keresztény hitről az izraelita vallásra való áttérés megengedtetik.

Hieronimi Károly, belügyminister, a képviselőház mult szerdai ülésén benyújtotta az állami anyakönyvek életbe léptetéséről gondoskodó törvényjavaslatot, melynek 7 §-a így szól: „Lelkés, illetőleg rabbi, nem nevezhető ki anyakönyvezőtővé, vagy helyettesévé.”

Miklós Ödön, országos képviselő, a nyugolomban vonult Fejér Miklós helyére államtitkárrá neveztetett ki a földmivelésügyi minisztériumban, Az új államtitkár most 36 éves.

Kohl Medárd dr., Szent-Benekek rendi áldozópapnak, ki, mint tudjuk, a bíboros hercegprimásnak életét saját élete kockázatásával megmentette, királyunk öfelsége a harmadik osztályú vas-korona-rendet adományozta.

Az orosz nátha (influenza). Temesváron nagyban terjed. Minden második háznál van egy egy beteg. Szerencsére a baj lefolyása többnyire enyhe.

Színház.

Vasárnap d. u. népelőadásul a Peleskei nádrus-t játszották, természetesen únos-úntig túlzásokkal. Este valami silány darabot, melynek Spitzer Régi a címe, kerített elő az igazgató. Ha én az igazgatónak vagyok: a publikumot nem traktálom ilyen fércelményvel, melynek absolute semmi becsé! Egyetlen egy jó alak van benne, amit meg lehet játszani s ez a Diamant szerepe. Boross ki is tett magáért. Eredeti, minden ízében hamisítatlan alakítást nyújtott. Még így alig láttuk őt játszani. Halmayné (Régi) miába iparkodott jó lenni; nem volt olyan szerepe, mely temperamentomának igazán megfelelt volna. Lángh I. (Eszter) és Szentessy (Záli), Kis Pista (Weisz Mór) dicséretes buzgalommal arra törekedtek, hogy lelkesítsenek a darabba. Hogy fáradozásuk nem sikertült: nem ők az okai. Egy-két páholy maradt csak üresen, a többi helyek mind el voltak foglalva.

Hétfőn, közkívánatra, megismertelték a Dolovai nábob leányát. Ez az előadás valamiel jobb volt, mint az első. Ugy látszik, ha „közkívánatra” még vagy tizszer eljátszanák: az utolsó előadás talán (!) megközelítené a jó előadás nivóját. De hát így van ez! Nekünk jut a szerencse, hogy Halmay az ő társulatát mindig nálunk taníttatja össze. Könnyű aztán neki is, meg a társulatának is, máshol megállani a sarat.

Kedden, Nihó Lina jutalomjátékául, a Kis herceg operet került színre. A jutalmazandó két gyönyörű csokrot kapott tisztelőitől, kik ma megtöltötték a színházat. Az előadásról elmondhatjuk, hogy egyike volt a legjobbaknak. Azok a gyönyörű, melódikus zene-ritmusok, melyek az egész darabban folyton előtérben vannak, ma Halmayné (Parthené herceg) énekében igazi megvalósulást nyertek. S. Áldor (hercegnő) nem volt elemében. Nihó (igazgató) és Boross (Frimusz) remekül játszottak. A kar az I. felvonásban, a kezdeten, gyalázatos rossz volt; rossz volt a Folyik az orra vére Oh a szegényke férj kezdetű fulbemászó s kedves dalocska is, melyet a három apród énekelt. A kar többi énekszámai elég jók voltak.

Szerdán: Sanyaró Vendel, eredeti énekes életkép, 4 felvonásban, írta Kövessy Albert (vidéki zeneész). A darab maga efemer becsű, de igen sok kacagtató jelenetei vannak. És ez természetes is; élő, köztünk forgó típusok vannak a színpadra vive, kiket a mindennapi életből jól ismerünk. Boross (Sanyaró) szakasztott olyan volt, mint az élclap. Sanyaró Vendel-je. Nemcsak a maszkja, játéka is természetes volt. A közönség nem is maradt adósa . . . tapssal. Boross mellett Sziklay (Kecskési nőszebő) tűnt ki. Kettőjüknek van a legtöbb terük arra, hogy tehetségüket bemutassák e darabban. Megyessy E. (Csalogány Zelmira) kezd nagyon is unalmas lenni a színpadon, csak azért mert, mint mondani szokás, tulságosan „kellemzetlen magát.” Nem abban rejlik a színész-boldogulási nyitja, hogy fiugurát csináljon magából, hanem

hogy minél inkább megközelítse a valót, a természetiest.

Csütörtökön jutalomjátékául S. Áldor Julis kának a klasszikus zenéjű Szép Galatea operettet adták; ezt megelőzte Feuillet 3 felvonásos társadalmi színműve: Julia. A színház csak úgy kongott az ürességtől; négy páholy kivételével a többi mind üres volt. Pedig a telt házat nagyon megérdemelte volna a jutalmazott. Szép Galatea-ban gyönyörű szépen énekelt, kedvesen játszott. Tisztelettel két virág-csokorral lepték meg és a kis számú, de lelkes közönség elragadtatásában szünni nem akaró tapssal hívta ki S. Áldor-t a lámpák elé nyílt jelenésben vagy ötször egymásután. Medgyessy (Ganiméd) éretlen hangjával nem tudta teteszetossé tenni ezt a szép szerepet. Juliában Szentessy Ilona művészetének teljes mivoltában mutatatta be magát a közönségnek. Ugy játszott, mint még soha, Ilyan szerep való neki, mert ebben igazán értékesítheti egész tehetségét, mely, ismerjük el, szép jövőt ígér neki. Szentessy mellett még Lángh I. (Cecil) tűnt ki.

Pénteken népelőadásul Csizmadia, mint hiséret, népies bohózat 3 felvonásban, került színre. Szombaton ismét jutalomjáték. Boross Endre, a kitűnő komikus jutalmául Nebántsvirág operett. Erről lapunk jövő számában.

K—s.

A „Zemplén” t. előfizetőihez.

Ezuttal utóljára kérjük fel a „Zemplén” azon t. olvasóit, kik előfizetési díjjaikkal még a mult évről is hátrálékban vannak, valamint azokat is, kik lapunkat január hó 1-től továbbra is megtartották, hogy hátrálékaikat hozzánk haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek, mert nyolc nap elteltével követeléseinket postai megbízás útján fogjuk beszedetni.

A t. községi bíró és körjegyző urakat szintén kérjük, hogy egy a mult, valamint a folyó évben esedékessé vált díjakat községeiktől beszedni és hozzánk mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Tisztelettel

A kiadóhivatal.

Külömfélék.

(Chyzer Kornél dr.) ministeri osztálytanácsos és kedves családja S.-A.-Ujhelyben f. hó 28-án fejezték be búcsú látogatásokat s az aznap délután induló gyorsvonattal elköltöztek végképpen szerető körünkől Budapestre. — Mindegyiküket mindnyájunk legjobb szerencsekívánatai kísérik.

(A kassai ügyvédői kamara) f. hó 27-én tartott tisztújító közgyűlésén Ambrózy Nándor s.-a. ujhelyi ügyvédöt választotta alelnökévé. — Igen tisztelt barátunk a személye és egyénisége iránt most már ismételve nyilvánult eme szép kitüntetéshez fogadja legőszintebb szerencsekívánatunkat!

(Előléptetések.) Wilhelm Adolfot, a s.-a. ujhelyi kir. posta- és táviró hivatal főnökét, ugyszintén Dutkiewicz Medárd itteni posta- és táviró tisztet főtisztekké léptette elő a kereskedelemügyi kir. minister. — Tisztelőik örömeiben osztozunk!

(Időjárás) Talán ebben a században még nem volt egy év, melynek oly kedvezőtlen volt volna az időjárása, mint a most folyóé. Az olasz meteorológusok szerint éppen 100 esztendőre annak, hogy a mostani időjárásához hasonló volt 1793-ban. — Még e héten is, kívül téli kabáttal, belül fűtött szobával kellett a vad északi szél ellen védekeznünk. Galiciából jövő vonatvezetők beszélték, hogy a Beszkidek túlsó oldalán, honnan ez a fertelmes idő uszult reánk, a mult héten térdig érő hó esett. Szent Kleofás! Tegnap mult 30 nap híján teljes félesztendeje, hogy szakadatlanul fűtünk. Mikor s mi lesz ennek a vége? A szörnyű egyhanguságba jótékony változást hozott a tegnapi este zuhogó eső. Tehát végre egy jó ujság is: az eső.

(Lövőtér áthelyezése.) A honvédségi céllövőtér, mely most már a város északi végétől a Torzsás-fel vezető út mentén a második helyen van s már eddig is tetemes költséggel épült, más alkalmasabb helyre fogják áthelyezni, mert a mostani messzehordó fegyverekkel olyan helyen, mint ez a céllövő tér is fekszik, hol szőlők, földek és téglagyár van a szomszédságban, könnyen kár eshetnek az emberéletben. Az áthelyezés kérdése tárgyában néhány nap előtt egy bizottság járt Ujhelyben. Megszemlélték több helyeket, melyek közül legalkalmasabbnak találták a kisse ugyan távolos, de regényes fekvésű Bodnár-völgyet, hol egyszer a 70-es években már volt is a honvédségnek céllövő tere. Az áthelyezéssel járó munkálatot még ezidén végrehajják.

(Kivándorlók feltartóztatása.) Az ujhelyi rendőrség az elmúlt héten tizenhárom felvidéki kivándorlót tartóztatott fel útjában, kik útlevél nélkül akartak Amerikába vitorlázni. Lépre került ez alkalommal Koczner Mátyas „ágens ur” is, ki méltó büntetését megkapta.

Folytatás a mellékleten.

(A baromfiak tenyésztéséről.) Parthay Géza, a baromfi-tenyésztő-egyesület igazgatója Budapestről városunkba érkezvén f. hó 27-én*) d. u. 5 órakor a vármegyeháza kistermében tanulságos és szép előadást tartott, sajnós, csak kevesek, nagyrészen meghívott tanítók jelenlétében. Igen érdekesen fejtegette a baromfiak miként való értékesítésének és s világkereskedésbe hozatalának közgazdasági kérdéseit is. Hallgatósága a jeles előadót élénken megéltette.

(Uj doktor.) Singer Bernát, a budapesti rabbi-képző intézetnek volt jeles növendéke, Singer Izrael új helyi izr. tanítónak fia, Székely Albert dr. ügyvéd s a Sümeg-Szt. Gróthé felelős szerkesztőjének testvér-öccse, nekünk egyik derék munkatársunk, a budapesti tud. egyetemen doktorrá avatott. Gratulálunk!

(Felső leányiskola) felállítását tervezi Ujhelyben Pétery Gyula gimn. h. tanár. Mint hozzánk intézett levelében értesít, az intézetet már a jövő 1893/94 tanév elején óhajtaná megnyitni. — Reméljük, hogy a közszükség s giteni akaró intézet ügyét a szülők kellő pártfogásban fogják részesíteni.

(Értesítés.) A helybeli róm. kat. főgimn. VIII. oszt.-ban, az érettségi megelőző osztályvizsgálatok a következő rendben és napokon fognak megtartatni: május 2-án (kedden): Philosophia és Hittan, május 4-én (csütörtök): Német- és Magyar ny., május 6-án (szombat): Latin- és Görög nyelv, május 12-én (pénteken): Mennyiségtan és Physica, május 13-án (szombat): Történelem. A vizsgálatok nyilvánosak lévén: a szülőket, gyámokat s egyáltalában a tanügy minden barátját hivatalos tisztelettel meghívja: a főgimnázium igazgatósága.

(Áttérés.) Nyeiczky József, vármegyei napdijs, e napokban az ev. ref. vallásról áttért a róm. katolikus hitre.

(A „Zemplén“ f-kete táblája.) A vármegyeháza tőzsomszedságában, a Reichard-féle udvaron disztelenkedő ősz-szemétdombra felkérjük a hatóság figyelmét. Ne sajnálja százados nyugalmát (a szemétdombot) megháboríttatni.

(Lakhelyváltoztatás.) Kiss Ödön ügyvéd, ezen az uton is tudatja ügyfeleivel és ismerőseivel, hogy apr. 24-étől ügyvédi irodáját a Deák-utcai 802. sz. háza tette át.

(Nagy tűz.) pusztított, írja tudósítónk, a Vily községgel szomszédos Radvány fele esztben f. hó 23-án. A községnek majdnem kétszáz egy tűzmartalékál. Délután 5 órakor történt a gyúladás s rövid egy negyed óra alatt 22 lakóház, 7 csűr s több melléképület állott lángokban, mely épületeknek több mint fele része földig leégett. Emberéletben kár nem történt; azonban oda vesztett több tőnő, sertés, s mintegy 50 db juh és számtalan szárnyas jószág. A kár értéke több 1000 ftra rúg. Valószínű, hogy a tűz gyújtásból keletkezett. — Értesülésünk szerint f. hó 26-án estefelé R. Bányáska községben is nagy tűz volt, melynek 26 lakóház és a melléképületek lettek martalékává. Részletes tudósítást a tűzvészről nem kaptunk.

(Öngyilkosági kísérlet.) Folyó hó 25-én, az estveli órákban, meglehetősen bepityizált állapotban tért haza feleségével S.-A.-Ujhelyből Streliszki Andras, a Vily község mellett fekvő, ugynevezett alsó-gödöri malom molnárja. Hazajövet otthon találta az épen akkor látogatására oda érkezett apósát, kivel holmi családi ügyek miatt összezördülvén, előbb a falról lekapott puskával akarta magát agyonlőni, mit azonban apósa megakadályozván, kéznél lévő zsebkésével ejtett magán halálos sebet. Most élet-halál között lebeg. r. l.

(Veres kakas.) K. Helmecczről írják nekünk: Városunkat csak a gondviselés őrizte meg a végső enyészettől. Folyó hó 23-án, este 9 órakor, kigyúlt a Zimmer-féle ház kéménye. Az orkán erejével fújó szél a szikrák miriádait hordta a szélrózsa minden irányában. A róm. kat. templom, mely az említett ház szomszedságában áll, veszedelemben forgott. Már-már lángra lobbant a Zimmer-ház teteje, hanem Eperjessy kir. albiró a döntő pillanatban ott termett, ugyszólván testével fődte be a felcsapni akaró lángokat, mialatt többen vízzel siettek segítségére és szerencsésen kioltották a kéménytűzet. Ezután a tűzoltóság lokalizálta a tüzet. Különös szerencse, hogy a ház bádofedeles és hogy környékskörül nincsen szalmafedeles ház. Hogy mily óriási erővel dühöngött a szél, arról fogalmat nyújt, hogy másnap még a kiséges út felén is lehetett kialudt üszköket látni. Isten különös irgalmán kívül Eperjessy önfeláldozó készségének és lélekjelenlétének köszönhetjük, hogy egész Helmeccz porig nem égett. Így néhány asszony elalulásán és az általános ijedtségen kívül nagyobb baj nem történt. A kigyuladt kéményt csak ez előtt két héttel tisztították. Látható tehát, hogy a kéményseprő milyen felületes munkát végzett. Tudósítónk méltán megöröjja a

lakosság közönyösségét, többek közt írja, hogy nem akadt olyan lovasgárda, ki a vizes hordót és vizipuskát a vész színhelyére vontatta volna. A tűzoltóknak maguknak kellett ezekkel is cipekedniük. r. l.

(Az ezredéves kiállítás) ügyének előkészítésével foglalkozó kassa-vidéki kerületi bizottság Kassán, a múlt hétfőn tartotta meg alakuló gyűlését Fény Zsigmond főispán elnöke alatt. Ez alkalommal Zemplén-vármegye területére két albizottság delegáltatott; az egyik Sátoralja-Ujhelyben Dókus Gyula, a másik Homonnán Andrássy Sándor gróf elnöke alatt fog működni.

(Szülőoltási tanfolyamok.) Tisztelettel értesitem Tokaj Hegyháza szülőtermelő közönségét, hogy a fás szülőoltási tanfolyamok e f. évben a tarczali m. kir. vincellériskola részéről a következő sorrendben tartatnak meg: 1. Tarczalon május hó 1-től kezdve bezárólag május hó végéig (az ótási munkálatok bevégezéséig.) 2. O.-Liszskán május hó 4-ikétől 7-ikéig. 3. S.-A.-Ujhelyben május hó 8-tól, 21-ikéig (ugyancsak az ótási munkálatok bevégezéséig.) A tanfolyamok Tarczalon a m. kir. vincellériskola telepén, O.-Liszskán a városházán, Ujhelyben a Storejka nevű dűlőben fekvő állami kiserületi telepen (Sztáray gr. féle borház az „Oremus“ alatt) fognak megtartatni s a fentjelzett napokon reggeli 7 órától esti 6-ig bárki által is bármikor látogathatók. A kézfogásokat kellően eltanuló munkások 70 kr. napibér mellett, a párhuzamosan folyó ótási munkálatoknál azonnal alkalmazást is nyerhetnek. Tarczalon. 1893. évi április hó 25-én, Kosinszky m. kir. v. isk. igazgató.

(Gyümölcskertészeti tanfolyam.) Stépan József, ladmaczi ev. ref. tanító, a földmivelésügyi miniszter intézkedése következtében Kolozsmonostoron a f. évi április hóban megtartott gyümölcs-kertészeti tanfolyamon a gyümölcsfa tenyésztésnek s oltásnak elméleti és gyakorlat ismereteit elsajátítván, a gyümölcs kertészetben szakképesítést nyert. Mint értesülünk Stépan József a gyümölcs kertészetre vonatkozó szakismeretek terjesztése végett s talán Ujhelyben tanfolyamot nyit. Jó szolgálatot tenne a gyümölcsészet iránt érdeklődő közönségnek, ha tervezett tanfolyamáról részletesebben is tájékoztatná az arra minden bizonnyal nagy számban készülő hallgatóságot.

(Meghívó.) A homonnai polgári és közepkereskedelmi iskola önképző-, dal és zeneköre a folyó évi május 6-án a „Stefánia“ szálló nagytermében, Liptay Etelka kisasszony szíves közreműködésével, saját pénztára, valamint a Gerecz-alap javára Hangversenyt rendez, melyre t. cimed és kedves családját tisztelettel meghívja: a rendezőség. Belépő díj személyenkint 50 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté este 1/28 órakor.

(Nyilvános számadás.) A nagymihályi áll. iskola leány-növendékei az ifjusági könyvtár gyarapítására apríus hó 22-én szavalattal egybekötött, minden tekintetben sikerült gyermek színi-előadást tartottak, melynek 184 ft 90 krnyi bevételeből 130 ft 33 kr jutott az ifjusági könyvtár javára. Hogy e gyermek-előadás teljes sikerre vezetett az Lassner Karola tanítónő érdeme, aki egész odaadó buzgalommal rajta volt, hogy az egybegyűlt nagyszámú intelligens közönségnek kellemes szórakozást s a könyvtárnak hasznót szerezzen. Felülfizettek: Ehrenheim-Sztáray grófnő 1 ft, Kazinczy Artur 2 ft 40 kr, Widder Béla 10 ft, Dreischok Henrik 60 kr., Füzesséry Gyula 1 ft, Naményi 1 ft, N. N. 40 kr., N. N. 40 kr., Czibur Bertalan 5 ft, Fleischer Samu 40 kr., Szirmay Mária k. a, 1 ft, Dezső Sándor 30 kr., Friedman Pal 60 kr., Ferenczy Sándor 1 ft 20 kr., Erdei 1 ft 20 kr, Sulyovszky István 3 ft 20 kr, Widder Márk dr. 1 ft 40 kr, Vérffy Károly 40 kr, Fetter 40 kr., Hallus László 40 kr., Bucsinzky 40 kr., Schleiminger István dr. 1 ft 60 kr, Szemere Bálint 1 ft, Turánszky Tihámér 1 ft 40 kr, Marmorstein 60 kr., Friedman Zsigmond 1 ft, Pilissy László 1 ft, Szonczek 1 ft, Csizy József 1 ft, Fayd Andor 1 ft, N. N. 13 ftal. Fogadják nemes áldozatkészségükért e helyen is az ifjusági könyvtár tagjainak s a tanítótestületnek mély háláját s forró köszönetét.

(Engedelem gyűjtésre.) A kir. belügyminiszter Felső-Csebine gy. hitközségének megengedte, hogy temploma felépítése céljából az ország területén három hónapon át könyörületes adományokat gyűjthessen.

(Petróleom a difteritis ellen.) Flahaut, párisi orvos, azt hiszi, hogy a difteritis ellen csaltathatlan szer fedezett fel a petróleomban. Hetven beteg közül harmincat mindenféle módszerrel gyógyított, a negyven legsúlyosabb betegnek a torok pedig óránkint tisztítatlan petróleommal ecsetelte. Az előbbi harmincnak egy harmada elhalt, a petróleommal kezelt betegek pedig valamennyien feltűnő gyorsan és alaposan kigyógyultak.

Irodalom.

Önkormányzatunk, mint alkotmányos garancia. Irta: Meskovitz Iván. Budapest. Grill Károly es. és kir. udv. könyvkereskedése 1893. 83. lap. Nagy érdeklődéssel vettük kezünkbe a tetszetős külsejű füzetet, melynek érdekességét, tárgyán kívül, még az a körülmény is fokozza előttünk, hogy írója kedves földünk, ráadásul lapunknak is egyik szellemes munkatársa. Kellemesen lepett meg bennünket, hogy az ifju szerző, mint egyébként előszavában is mondja, „studományos objektivitással tette tanulmánya tárgyává a közigazgatás reformjának egyes, különös fontosságú kérdéseit. Ezek: A vármegye fejlődési korszaka (10—29 lap) Az önkormányzat történelmi hivatása. (30—35 l.) Közigazgatásunk létkérdései és pedig a) Az autonómia mai állapötában, b) Közigazgatásunk, összehasonlítva a legfejlettebb időföldi rendszerekkel (36—58 l.) Önkormányzat és önrendelkezés (59—78 l.) Zárszó (79—83 l.). — A reformellenzöknök s fontossági okait rendre elemezvén s tarthatatlanságukat kimutatván, eleven észjárású és szép stíli tanulmányában a történelem, jelen állapot és a tudományos élet szempontjából ahhoz az eredményekhez jut, hogy a) a megyei rendszer adminisztrációnak rossz, garanciának elégtelen és parlamentarizmus nélkül fölösleges, — b) minden, ami szorosan magához a közigazgatáshoz tartozik, államosítható anélkül, hogy a közszeadság valamely garanciáját elvesztené. — Mi-igy végzi — „még büszkén állunk holmi elavult romokon és konzervatív szellemtől áthatottan, nem merünk a haladás kipróbált ösvényére lépni. Ideje, hogy szakítsunk a helytelen tradíciókkal és megmeneküljünk a rémképtől, melyekkel a reformok ellenségei az államosítás képzelt veszélyeit esetelik.“ Ismétljük, hogy a füzet, mely ugy látszik a szerző sajátja s csakbaráti köröknek van ajándékolva, nekünk kellemes olvasmányul szolgált. Irójának s küldőjének köszönetünk érte!

A fogadalom cím alatt igazán bájos francia regény jelent meg a Singer és Wolfner-féle Egyetem-es Regénytár legújabb köteteként. Szerzője, Jeanne Schultz, mely német hangzású, elzászi név alatt a mai Franciaország egyik legszellemebb asszonya rejtozik. A nagy feltűnést keltett regény irónője méltó utódja, megifjodott mássa lett az épp elhunyt Feuilletonnek és tovább művelje annak a szellem-irányt, melyet a tulzásba tévedt modern realizmusnak nem sikerül kisorítani mindaddig, míg az igazi szépnök és nemesek az irodalomban és a művészetekben hívei és megértői lesznek. Magáról a regényről csupán annyit mondunk, hogy azt olvasni kell. Egyike lesz a gondosan összeválogatott Egyetem-es Regénytár legremekbebb kötetének. Ára csinos piros vászonkötésben sokr.

A Pallas Nagy Lexikona 16—23 számú nyolc füzetét kaptuk a második kötetből. Rengeteg nagy szókincs az, melyet e füzetek az Arafala fogalmától a Bádósz szög menve fölölelnek s mindent, ami róluk tudni való, ismeretünk elé tárnak. A füzetekben lapozgatva, örömmel tapasztaljuk, hogy a sokat ígért irodalmi vállalat nemcsak megadta, amit ígért, de többlet is adott s mindent a legjobban, lgy hát csak természetes, hogy a művelt magyar közönség folyton fokozódó pártfogást tanusít a korszakalkotó irodalmi vállalat iránt. Műmelékletek a füzetekben Arva-megye térképe, az aranka növény, Azsia politikai térképe, aratógépek, Azsia hegy- és vízrajzi térképe, árbócozatú hajó, ausztráliai népfajok, az ázsiai újabb és legfontosabb utak térképe, Belső Azsia, az asszir művészet emlékei, Atlanti Óceán, Athén tervrajza, Sárگون palotája képzeltet után helyreállítva, ásványok közetek képződési viszonyai, Athéné színes szobornomata, Ausztrália, autográfok. Egy-egy füzet ára 60 fillér. Legcélszerűbb megrendelni Löwy Adolf könyvkereskedőnél, mint a Lexicon kiadásával foglalkozó Pallas irodalmi és könyvnyomtató részvénytársaság s.-a.-ujhelyi megbízottjánál. A műből teljes számú füzetpéldányok még kaphatók. Melegen ajánljuk t. olvasóink érdeklődésébe és tömeges pártfogásába.

Az egyházjavarok rendeltetése. Irta: Darvas Vilmos. Eger. Szerző kiadása. 1893. A füzetke terjedelme 25 lap, s amellelt száll sikra, hogy az egyházi javak a papi kezekből elvétessenek s vallásra való tekintett nélkül eredeti rendeltetésükre: a kivándorló szegény nép letelepítésére fordíttassanak. — Ára: 20 kr.

A Vasárnapi Ujság* április 23-iki száma 22 képpel, a következő tartalommal jelent meg: „A válság Szerbiában“ Strausz Adólfólt. (Sándor szerb király, Riszius, Belimarkovics tábornok volt regensek, Vuics, Dokics, Franzovics uj szerb miniszterek arcképeivel és Jantyk Mátyásnak eredeti rajzával: Katonai őrség a konak előtt, az államcsint követő napokon Belgrádban.) — „Küzdelem után.“ Költemény Apostol Bertalan-tól. — „A lubló ember“ Kisérteties krónika. Irta Mikszáth Kálmán (Goró Lajos rajzaival — „Várkastély a Kárpátokban“ Regény. Verne Gyulától. (Képpel.) — „Belgrádi képek“ (12 képpel: Az uj konak, részletek az uj- és ó-konakból, a katonai akadémia szkupstina, stb.) — „Veszprém.“ Szomaházi Ist-vántól. (Háry Gyula rajzával.) — „Az arany rózsac“ (Képpel.) — Irodalom és művészet; Közintézetek egyesületek; Egyveleg; Sakkjáték; Képtalány, stb. rendes rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetése negyedévre 2 ft. a Politikai Ujdonságok-kaegyütt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalál ban (Budapest, egyetem-utca 4. szám.)

Egyesületi élet.

Chyzer Kornél elbucsúzása.

Ismét egy szép, mondhatom lélekemelő ünneplésnek, az igaz szeretet és ragaszkodás ünnepies ki nyilatkoztatásának volt színtere a vármegyei székház ősi terme.

Ma egy hete történt, hogy a „Zemplén-vármegyei orvos-gyógyszerész egyesület“ szivrehatóan vett búcsút „szeretett és felejtethetlen“ volt elnökétől, Chyzer Kornél dr.-tól, kit, mint tudják, csak nem réggel ez előtt, vármegyei díszes főorvosi székéből magához szólított Hleronymi belügyminiszter, hogy ötlet egy még díszesebb székre, az egészségügyi osztálytanácsosi helyre, maga mellé ültesse, s onnan többé el se ereszsze.

A Chyzer-tisztelek, Ujhelyből is vidékéről, sőt még a szomszéd vármegyékéből is számosan jöttek elbucsúzni, — s ha jól értettem meg a „sóhajok és könyök beszédét“ mindannyian pótolhatatlan vesztésük fölött bánkódva, távoztak.

D. u. 1/45-re járt az idő, mikor a teremben zsbibongó gyülekezet Lengyel Endre dr. elnök „méltoztassanak helyet foglalni“ szavára csoportokra oszolva a zöld asztalok mellé le telepedett.

*) A tanítók s velük együtt sokan mások 29-re várták. Igy jelezte a dátumot lapunk, de így jelezte a Parthay kolléga lapja is, a „Szárnyasaink.“ Szark.

Ott voltak doktor-kollégái közül: Adonyi Mór (Tolcsva) Békéssy Ignác, Friedmann Adolf (Tokaj) Frieder Zsigmond (Helmec) Hornyay Béla, Klein Jakab, Klein Zsigmond (Laborcz) Kondor Miksa (Patak), Krötzer László (Tokaj), Kun Tamás (Miskolc), Kun Zoltán (Patak), Lengyel Endre (Patak), Ligei József, Matkóvszky Pál (Terebes), Marossy Antal (Helmec), Marton Dénes (Szimna), Moskovics Jakab (Kassa), Mósoly Géza (Kassa), Nussler Lajos (Munkacs) Nyomarkay Odor, Oblath Mór (Gáza), Raisz Gedeon (N. Mihály), Ungár Samuel (Homonna), Vandrásék Jenő (Kassa), Weinberger József (Helmec), Schön Hugo, Schön Vilmos, Szentimrey Ákos (Kassa), Szepesi Arnold, Thomán Dávid (Homonna) és Tóth Elek (Tolcsva) a gyógyszerészek közül: Buday Ákos, Czágányi Béla (Tokaj), Czibur Bertalan (N. Mihály), Eblert Gyula, Éliássy Imre, Érics József (Tolcsva), Gaál Sándor (Varanno), Gallik Géza (Kassa), Herepey Károly (Patak), Kincsesy Péter és Tolvaj Imre (N. Mihály) — a tiszteletbeli tagok sorából: Matoljai Etele alispán, Ormándy Miklós dr. kr. főgimn. igazgató és Siegmeth Károly m. kir. áll. vasuti felügyelő (Debreczen). A vendégek sorában, és pedig a nők asztala mellett, a Chyzer családot közre fogva ültek: Ambrózy Nándorné és leányai, Balogh Károlyné és leányai, öz. Boruth Elemérné és nővérei, Dókus Gyulané, Hönsch Dezsőné, Izsépy nővérek, Kossuth Jánosné, Lehoczky Irma, Lenkei Mihályné, öz. Liszy Edéné, Rosenthal Sándorné, Sebeők Antalné, Szánky Nándorné, Szentgyörgyi Vilmosné, Szepesi Arnoldné, Wieland Lajosné és még többen, — férfi vendégek voltak: Ambrózy Nándor, Bánóczy Kálmán, Barna Bertalan, Becske Bálint, Besseney László (Helmec), Bydeskuthy Sándor, Buza János (Patak), Cseley Antal, Dókus Gyula, Dongó Gy. Géza, Dienes István (Azar) Dutkiewitz Medárd, Hell Adolf, Horváth József, Hönsch Dezső, Izsépy István, Izsépy Miklós, Jelenek Ádám, Kapás Aurél, Kelemen Kálmán (Homonna), Kocsis János dr., Kolos Manó, Kossuth Lajos (B.-Szög), Mailáth József gr. (Perbenyik), Mathiász József (N.-Mihály), Matyasóvszky Kálmán, Meczner Gyula, Mór Géza, Nagy Armin dr., Osváth Ferenc, Pékár Gyula, Póányi Gyula, Pfeiffer Gyula, Reichard Gyula, Reviczky Pál (Temesvár), Somogyi Gyula, Staut József, Schmidt Lajos, Szánky Nándor, Szentgyörgyi Vilmos, Teich Ignác, Vályi István, Wieland Lajos, Zinner Mór és még sokan mások, kiknek neveit hamarjában nem sikerült följegyeznünk, hogy búcsuzót barátunk számára és emlékére itten megörökítsük.

Lengyel dr. elnöki megnyitó beszédében kiemelve, hogy erre a disz-közgyűlésre mindnyájunkat a „testvéri szeretet”, a „kartársi tisztelet” és a „közbecsülés” gyűjtött együvé, midőn a jegyzőkönyv szerkesztésével Szepesti Arnold egyesületi titkár már megbizta volt, fölkérte Schön Vilmos, Raisz Gedeon, Hornyay Béla dr.-kollégáit és Kincsesy Péter gyógyszerész tagtársát, hogy küldöttségé alakulva, Chyzer Kornél dr.-t, az egyesületnek örökös tiszteletbeli elnökét, a disz-közgyűlésre beinvitálják.

Az ünnepelt terembe lépésekor szünni nem akaró, zajos éljenszó köszöntötte; majd Lengyel Endre elnök mondott rövid üdvözlőt a Chyzer dr.-t mint családtagot fogadva, „szerető testvérei körében”, fölkérte, hogy az őt legjobban megillető elnöki széklet elfoglalni kegyeskedjék. Chyzer dr., magát az ünneplő közönség előtt mélyen meghajtva, engedelmeskedett.

Erre ismét Lengyel Endre vette át a szót, kultur-politikai tekintetben is érdekes előadást tartván a magyar Hígea legutóbbi félszázados élettörténetéről, záradékul a zempléni egyesületnek 1874-ben történt keletkezéséről, lelkesedéssel szólva Chyzer Kornélról, ki ez egyesületnek éltető lelke, vezérlő szelleme volt nemcsak, hanem a kartársi egyetértésen felül irodalmi munkásságával annak tekintélyt szerzett, fényt és dicsőséget biztosított, — ezután ülő helyéből felemelkedve (példáját követve, mindnyájan fölállottunk) könyhullatások közt, rebegő hangon vett búcsút, végezvén így: „Légy ezután is őrszelleme egyesületünknek! Kérünk tarts meg minket barátságodban, kegyeidben. — Tartsd meg emlékedben Zemplén-vármegyét, annak székvárosát S.-A.-Ujhelyt, melyhez örömeid fűznek... (szónok szava a felzúgó éljenszében elvész.)

Most Raisz Gedeon dr., vármegyei tb. főorvos, emelt szót. Beszéde fonálán az ünnepeltre kellemes meglepetésként előhozta, hogy az egyesület, szerény anyagi tehetségéhez mérten, 2000 koronás alapítványt tett a segélyező egyesület számára (mely szintén Chyzer dr.-nak köszöni léteülését). Ez az alapítvány örök időkre Chyzer-alapítvány nevet fog viselni s kamatainak kiosztásáról, míg él (sokáig éljen!) az alapítványos maga fog gondoskodni. Az alapítólevél, melyet Szepesi Arnold dr. olvasott föl, Sátoralja-Ujhelyben április 23-án kelt.

Ezek során eljutott a disz-közgyűlés tárgyszorozatának egyik kimagasló és fényes pontjához. Következett t. i. az emlék-album átnyújtása, mit Hornyay Béla dr. teljesített, a következő szép beszédet mondván:

A fáradtság mérlege, az elsajátított tudomány-foka s a tudomány-jutalma: az elismerés. Nagy tudományodot nagy elismerés érte midőn a legfelsőbb helyen is méltányolva azt, egészségügyi osztály tanácsossá mevezetvén ki az egészségügy élére helyeztetted.

Amit óhajtván vártunk, beteljesedett, amitől féltünk megtörténni. Nem tudjuk örömrünk nagyobb-e, midőn, sokoldalú képzettséggel ily foku elismerését látjuk vagy fájdalmunk, hogy azt, kit az elismerés ért, magunk közül el kell vesztenünk.

Elménk örülni készlet, míg szívünk fájdalomában zsibbad s bizton mondhatjuk, hogy nem akad barátid között egy sem, ki ne érezné távozzal azt a pótolhatatlan irt, mit csak egy barát tud betölteni, egy oly barát minő Te voltál, s voltál mindnyájunknak. Atya, testvér s barát voltál egyszerre, mert gyermeki bizalom, testvéri őszinteség s baráti szeretettel fordult mindenki mindig hozzád.

Arcod mosolyán s szemedből lelked jósága sugárzott ki s szived melege, mely sziv oly nagyon, oly sokat s oly igazán tud szeretni, mely oly hévvel dobban föl minden szép s nemesért s érzelmeivel átkaol mindent ami s összefűz mindenkit, aki arra érdemes,

Öröm s balsors egyaránt hozzád vezérelt minket, mert tudtuk, éreztük hogy az elsőt, örömről, senki sem tudja oly igazán velünk megosztani, s balsorsunkban vigaszt nyújtani, tanácsot adni Te voltál csak is képes.

Az voltál nekünk mi tengeren küzdőnek a világitó torony. Ha az élet fáradalmaiban s küzdelmei között erőnk lankadni éreztük, biztató mosolyod bátorságot öntött belénk, s új életerőt adott a küzdelemhez az élet tengerén.

Sok tárgygyal, sok emberrel úgy vagyunk, hogy minél közelebb jutunk hozzád, annál jobban veszt értékéből. A Te egyéniséged a Te lényednek sajátos jellege s tulajdonsága az, hogy megnyertél, lekötöztél magadnak mindenkit. Szived, miként lakod nyitva állott s ha idegenként ment is oda valaki be, mint jó barát hagyta azt el. Távol tőled tiszteletet éreztünk irántad, közelebből megismerve megszerettünk s barátaiddá válva megtanultunk egyszerre tisztelni, szeretni s csodálni, mintaképp fölállítani a kötelességtudásban az ernyedetlen szorgalomban s a munkásságban.

Nagy lelked tárháza, kiapadhatatlan forrása, bányája a szép, nemes s jó tulajdonságoknak, melyekben oly gazdag vagy, hogy sokakkal megosztva, minden egyet nagygyá tenne.

Nem Téged akarunk dicsérni, midőn ezeket elmondjuk, hanem önmagunk hűségének hizelegni; hisz Téged dicsérve önmagunkat emeljük föl, magunkat, kiknek kijutott a szerencse Téged ösmerni, veled működhetni s barátunknak nevezhetni.

Egy kincset birtunk benned, egy drága követ, melynek csillogására büszkékké voltunk nem gondolva, hogy e csillogás lesz árulónk s elrabolnak tőlünk e szűk, kis keretből, hogy betegyenek egy más, egy hozzád méltó foglalatba, melynek neve: egy egész ország.

Igaz, hogy bölcsöd nem itt ringott, gyermek éveidett innen távol megyében töltöd el; de férfikorod működésének színhelye e megye s annak területe. Itt töltöd életed delét, itt erősödtek meg szárnyaid, melyek a magasba emeltek e kis fészkek. Mi láttuk szárnyaid erősödni, láttunk emelkedni s örültünk neki, nem gondolva, hogy e szárnyakon felemelkedve szűknek találod kicsin fészked s magad alatt látva az egész országot, abban kívánod próbára tenni szárnyad erejét.

Most utóljára vagy körünkben, csak órák csak percek azok, melyekben az ide, a hozzád tartozás egy gyenge köteleke körünkhöz fűz s aztán elszakad az is, hogy végleg itt hagyj minket.

Érezzük mindnyájan, hogy mit veszünk benned. Érezzük, hogy Te voltál köztünk a nap, mely az éltető meleget adá s benned egyesültünk mindnyájan. Tudjuk mindannyian, mily nehéz egy barátot megnyerni, s e nehézséggel arányos a fájdalom, midőn az elhagy. Ezt tudva szeretnénk átkaolni, visszatartani. S mégis azt mondjuk: menj! Munkásságodnak kicsin egy megye, egy országot, a hazát kell, hogy betöltse szellemed.

A haladás, a tett embere voltál, legyen továbbra is jelszavad: *haladni, tenni*. De midőn elhagyod e csendes kis kikötőt, s a nyílt tengerre szállasz, nem titkolhatjuk aggodalmunkat, bár ösmerjük kitartásod s tudjuk, hogy az életnek nem egy vihara edzett meg, de ösmerjük a nehézségeket is, melyekkel megküzdened kell, hogy erőd, kitartásod lankadni talál. Ha új erőre van szükséged: jer ismét közénk e csendes kis kikötőbe; gondolj reánk, kik igaz barátaidként mindig tárt karokkal várunk, s a szeretet forrásánál felülvéledni fogod a bűt, a gondot, a fáradalmakat.

Midőn távozol, nem akarunk magadban bo-

csátani. Ez albuma*) összegyűlve elkísérünk veled maradunk. Ha nagyot, ha hasznosat alkotasz, tekintsz ez albumba, nézz arcunkra, s kifogod olvasni minden (arcunkat) az elismerést, a méltatást. Soha kezdedbe veszed ez arckép gyűjteményt, légy büszke önmagadra, mert legnehezebb a földön a szíveket meghódítani s ez album nemcsak kartársaid, de az általad meghódított szívek gyűjteménye is.

Vidd magadnak győzelmi jelvényül, vidd örök baráti emlékül e könyvet el!

Isten tartson!

Isten vezéreljen!!

Riadó éljen és taps volt a visszhang, mit a beszéd hatása támasztott a szónokkal bensően együtt érző hallgatóság szívében.

Mikor az éljenzés csillapodni kezdett, Chyzer Kornél dr. emelkedett föl elnöki székéből. A mély meghatottságtól alig tudott szóhoz jutni, hogy búcsút vegyen barátaitól, tisztelőitől, egy-szersmind hálás köszönetet mondjon nekik, a rokonszenvért, szeretetért, megtisztelésért s kitüntetett kegyességért*, mikben, ugymond, egy negyed századig tartó itt működésének, a hiven teljesített kötelességnek jutalmát nyeri. Azután (teljesen elérzékenyülve) kérte a disz-közgyűlésen megjelenteket, hogy rokonszenvükkel, vonzalmukkal, barátságukkal és szeretetükkel őtet a jövőben is megajándékozzon kegyeskedjenek. Szavait így végezte: „Tartsanak meg jó emlékkben... Én az önök jóságát soha, de soha elfeledni nem fogom!”

Erre a kijelentésre riadó, lelkes éljenzés volt a felelet.

D. u. 5 óra múlt, mikor Lengyel Endre dr. a zárószó jogával élt s a közgyűlésen megjelent vendégeknek, kik ez alkalomnak díszet nagyban emelni segítettek, köszönetet mondott és a disz-közgyűlést befejezettnek nyilvánította.

Távozás előtt még s folytonos éljenzéstől kísérve, Chyzer dr. minist. osztálytanácsos sorra járt s minden jelenvoltól külön-külön is barátságos kézsorításokkal vett búcsút.

A Chyzer-bankett.

Este 8 órakor, írja alkalmi tudósítónk, a Korona vendéglő étkező termében Chyzer jóbarátai és tisztelői közül számszerint 75-en búcsúlakomára gyűltek össze, hogy még egyszer élvezzék az ünnepelt férfit egyéniségének varázsát és hogy elbúcsúzzanak tőle, Ujhely társadalmának egyik kiváló vezéralakjától. Az első pohárköszöntőt Schön Vilmos dr. mondotta az ünnepeltre, szépen s határozatosan méltatván sokoldalú érdemeit. Szóltak még: Lengyel Endre dr., Matoljai Etele, Horváth József, Szentimrey Ákos dr., Abauj-Tornavármegye tisztí főorvosa, Gallik Géza, stb. mindannyian más és más oldalról dicsőítve távozó, érdemdús és felejtethetlen volt főorvosunkat. Végre Chyzer dr. szólt fel, meghatottságtól reszkető hangon köszönnén meg Zemplén-vármegye közönségének személye iránt tanúsított jóindulatát. Vidám pohárcsengés és a cigányzene bús dallami közt hamar telt el az a pár rövid óra, melyet a mi kedveltünk szellemes társaságában tölthettünk. A társaság minden egyes tagja avval a jó kívánsággal vált el tőle, hogy új otthonában is ép oly szeretettel és őszinte barátsággal legyen környezve, mint volt Zemplén-vármegyében. — Ugy legyen!

Teljes méltányiattal emeli ki még tudósítónk, hogy Abonyi D. Mór, a Koronának ez idő szerint való bérője, úgy az elegáns felterítéssel, mint a legizlésebb ételek s italok serény felszolgálásával kivívta magának az egri nevet. Örvendjen Abonyi, mert úgy vendéglőjének, mint magyaros konyhájának jó hírét messze földre elvitték azok közül sokan, kik a Chyzer-banketten jelen voltak, s éppen a doktorok, akik pedig torok tekintetében sem járatlan szakértők.

*) Az emlék-album a maga nemében egy remekmű s az „orv.-gysz.-egyesület” ajándéka. Nagyságára nézve nagyobb, mint a legnagyobb misemondó könyv s van vagy kétszer olyan vastag. Kötése díszes kódex-kötés. Felső tábláján vastag, jókora nagy aranyozott és zománczott, körüdmű cimertábla van, Zemplén-vármegye egészségügyi személyzete. Emlékl. 1893. körirás-sal, mely az ultramarinkék és rubin-vörös zománcban ragyogó O s K monogramokat futja körül. A szövegetek email-os aranylemezek borítják. Főnyitva első fehér lapján a tagtársak autogramjai olvashatók, azután következik gótikus modorban irt betűkkel az „ajánlás”, mely az itten közölt ékes beszédet tartalmazza. Utána sorakoznak az egyesületi tagoknak kabinet-fényképeik, számszerint hetvennégy. Itten még fölemlítjük, hogy az album Morzsányi-nak bpesti műintézetét dicséri. Szerk.

mény
• köv
hogy
seprő
tüzek
mind
kémé
a me
fel, s
általa
ha a
kémé
épen
a ható
hogy
veit i
mosta
rovatá
készte
ez a k
igen é
lalom,
tetni é
mébe
késztő
képvisé
N
a koszt
pittat
első nap
tandum
elő, me
nélkül e
a tyúk e
És
székekt
ki melle
kosztoló
frot fizet
nem? Ész
nem kos
a család
A k
Ebben a
ruházatot
raváló, 2
állapít
és a 3 g
Ládbbéli
tyus!) =
No
iskolaszél
tal fizetik
nának Őr
öltözökn
úgy sem
lamilyen
nem rest
nem le
mi városi
hogy azt
Honnan t
Hát
nem nyug
seiből, a
hogy min
nül kiszol
pótolhasu
te privat
ha hossza
te fátuom
mert akko
egy kérdő
Ismé
Minek? E
házi nyug
cimen ősz
mit lakpén
való előfiz
tésére nél
vetés föss
Lám
Hát miből
napszámbo
És a
dalom!) n
tanítótól fi
*) A f

Ott voltak doktor-kollégái közül: Adonyi Mór (Tolcsva) Békéssy Ignác, Friedmann Adolf (Tokaj) Frieder Zsigmond (Helmecz) Hornyay Béla, Klein Jakab, Klein Zsigmond (Laborcz) Kondor Miksa (Patak), Krötzer László (Tokaj), Kun Tamás (Miskolc), Kun Zoltán (Patak), Lengyel Endre (Patak), Ligeti József, Marikóvsky Pál (Terebes), Marossy Antal (Helmecz), Marton Dénes (Szinna), Moskovics Jakab (Kassa), Mósoly Géza (Kassa), Nusser Lajos (Munkács), Nyomarkay Odón, Oblath Mór (Galszécs), Raiss Gedeon (N. Mihály), Ungár Sámuel (Homonna), Vandracssek Jenő (Kassa), Weinberger József (Helmecz), Schön Hugo, Schön Vilmos, Szentimrey Ákos (Kassa), Szepesi Arnold, Thomán Dávid (Homonna), és Tóth Elek (Tolcsva) a gyógyszerészek közül: Buday Ákos, Czibari Béla (Tokaj), Czibur Bertalan (N. Mihály), Ehlert Gyula, Éliássy Imre, Fricz József (Tolcsva), Gaál Sandor (Varánó), Gallik Géza (Kassa), Herepey Károly (Patak), Kincsesy Péter és Tolvaj Imre (N. Mihály). — a tiszteletbeli tagok sorából: Matoljai Etele alispán, Ormándy Miklós dr. kr. főgimn. igazgató és Siegmeth Károly m. kir. áll. vasuti felügyelő (Debreczen). A vendégek sorában, éspedig a nők asztala mellett, a Chyzer családot köze fogva ültek: Ambrózy Nándorné és leányai, Balogh Károlyné és leányai, öz. Boruth Elemérné és nővérei, Dókus Gyulané, Hönsch Dezsőné, Izsépy-nővérek, Kossuth Jánosné, Lehoczky Irma, Lenkei Mihályné, öz. Liszy Edéné, Rosenthal Sándorné, Sebeők Antalné, Szánky Nándorné, Szentgyörgyi Vilmosné, Szepesi Arnoldné, Wieland Lajosné és még többen, — férfi vendégek voltak: Ambrózy Nándor, Bánóczy Kálmán, Barna Bertalan, Becske Bálint, Bessenyei László (Helmecz), Bydeskuthy Sándor, Buza János (Patak), Cseley Antal, Dókus Gyula, Dongó Gy. Géza, Dienes István (Azar) Dutkiewitz Medárd, Hell Adolf, Horváth József, Hönsch Dezső, Izsépy István, Izsépy Miklós, Jelenek Adám, Kapás Aurél, Kelemen Kálmán (Homonna), Kocsis János dr., Kolos Manó, Kossuth Lajos (B. Szög), Mailáth József gr. (Perbenyik), Mathiász József (N. Mihály), Matyasóvszky Kálmán, Meczner Gyula, Móré Géza, Nagy Armin dr., Osváth Ferenc, Pékary Gyula, Póányi Gyula, Pfeiffer Gyula, Reichard Gyula, Reviczky Pál (Temesvár), Somogyi Gyula, Staut József, Schmidt Lajos, Szánky Nándor, Szentgyörgyi Vilmos, Teich Ignác, Vályi István, Wieland Lajos, Zinner Mór és még sokan mások, kiknek neveit hamarjában nem sikerült följegyeznünk, hogy bucsuzót barátunk számára és emlékére itten megörökítsük.

Lengyel dr. elnöki megnyitó beszédében kiemelve, hogy erre a disz-közgyűlésre mindnyájunkat a „testvéri szeretet”, a „kartársi tisztelet” és a „közbecsülés” gyűjtött együvé, midőn a jegyzőkönyv szerkesztésével Szepesi Arnold egyesületi titkár már megbizta volt, fölkerde Schön Vilmos, Raiss Gedeon, Hornyay Béla dr.-kollégáit és Kincsesy Péter gyógyszerész tagtársát, hogy küldöttség alakulva, Chyzer Kornél dr.-t, az egyesületnek örökös tiszteletbeli elnökét, a disz-közgyűlésre beinvitálják.

Az ünnepeltet terembe lépésekor szünni nem akaró, zajos éljenszó köszöntötte; majd Lengyel Endre elnök mondott rövid üdvözlőt a Chyzer dr.-t mint családtagot fogadva, „szerető testvérei körében”, fölkerde, hogy az őt legjobban megillető elnöki széklet elfoglalni kegyeskedjék. Chyzer dr., magát az ünneplő közönség előtt mélyen meghajtva, engedelmeskedett.

Erre ismét Lengyel Endre vette át a szót, kultur-politikai tekintetben is érdekes előadást tartva a magyar Híga legutóbbi félszázados élettörténetéről, záradékal a zempléni egyesületnek 1874-ben történt keletkezéséről, lelkesedéssel szólva Chyzer Kornélról, ki ez egyesületnek éltető lelke, vezérlő szelleme volt nemcsak, hanem a kartársi egyetértésen felül irodalmi munkásságával annak tekintélyt szerzett, fényt és dicsőséget biztosított, — ezután ülő helyéből felemelkedve (példáját követve, mindnyájan fölállottunk) konyhullatások közt, rebegő hangon vett búcsút, végezvén így: „Légy ezután is őrszelleme egyesületünknek! Kérünk tarts meg minket barátságodban, kegyeidben. — Tartsd meg emlékedben Zemplén-vármegyét, annak székvárosát S.-A.-Ujhelyt, melyhez örömeid fűznek... (szónok szava a felzúgó éljenzésben elvész.)

Most Raiss Gedeon dr., vármegyei tb. főorvos, emelt szót. Beszéde fonálán az ünnepeltre kellemes meglepetésként előhozta, hogy az egyesület, szerény anyagi tehetségéhez mérten, 2000 koronás alapítványt tett a segélyező egyesület számára (mely szintén Chyzer dr.-nak köszöni léteülését). Ez az alapítvány örök időkig Chyzer-alapítvány nevet fog viselni s kamatainak kiosztásáról, míg él (sokáig éljen!) az alapítványos maga fog gondoskodni. Az alapítólevél, melyet Szepesi Arnold dr. olvasott föl, Sátoralja-Ujhelyben április 23-án kelt.

Ezek során eljutott a disz-közgyűlés tárgyszerűségének egyik kimagasló és fényes pontjához. Következett t. i. az emlék-album atnyújtása, mit Hornyay Béla dr. teljesített, a következő szép beszédet mondván:

A fáradtság mérlege, az elsajátított tudomány-foka s a tudomány-jutalma az előismerés. Nagy tudományodat nagy előismerés érte midőn a legfelsőbb helyen is méltányolva azt, egészségügyi osztály tanácsossá neveztetvéni az egészségügy élére helyeztetél.

Amit óhajva vártunk, beteljesedett, amitől feltűnt megtörtént. Nem tudjuk örömről nagyobb-e, midőn sokoldalú képzettséggel ily foku előismerésed látjuk vagy fájdalomunk, hogy azt, kit az előismerés ért, magunk közül el kell vesztenünk.

Elmének örülni készlet, míg szívünk fájdalomában zsihad s bizton mondhatjuk, hogy nem akad barátid között egy sem, ki ne érezné távotoddal azt a pótolhatatlan irt, mit csak egy barát tud betölteni, egy oly barát minő Te voltál, s voltál mindnyájunknak. Atya, testvér s barát voltál egyszerre, mert gyermeki bizalom, testvéri őszinteség s baráti szeretettel fordult mindenki mindig hozzád.

Arcod mosolyán s szemedből lelked jósága sugárzott ki s szived melege, mely sziv oly nagy, oly sokat s oly igazán tud szeretni, mely oly hévvel dobban föl minden szép s nemesét s érzelmeivel átkarol mindent ami s összefűz mindenkit, aki arra érdemes,

Öröm s balsors egyaránt hozzád vezérelt minket, mert tudtuk, éreztük hogy az elsőt, örömről, senki sem tudja oly igazán velünk megosztani, s balsorsunkban vigaszt nyújtani, tanácsot adni Te voltál csak is képes.

Az voltál nekünk mi tengeren küzdőnek a világitó torony. Ha az élet fáradalmaiban s küzdelmei között erőnk lankadni éreztük, biztató mosolyod bátorságot öntött belénk, s új eleterőt adott a küzdelemhez az élet tengerén.

Sok tárgygal, sok emberrel úgy vagyunk, hogy minél közelebb jutunk hozzá, annál jobban veszt értékéből. A Te egyéniséged a Te lényednek sajátos jellege s tulajdonsága az, hogy megnyertél, lekötetted magadnak mindenkit. Szived, miként lakod nyitva állott s ha idegenként ment is oda valaki be, mint jó barát hagyta azt el. Távol tőled tiszteletet éreztünk irántad, közelebből megismerve megszerettünk s barátaiddá válva megtanultunk egyszerre tisztelni, szeretni s csodálni, mintaképeül fölállítani a kötelességtudásban az ernyedetlen szorgalomban s a munkásságban.

Nagy lelked tárháza, kiapadhatatlan forrása, bányája a szép, nemes s jó tulajdonságoknak, melyekben oly gazdag vagy, hogy sokakkal megosztva, minden egyet nagygyá tenne.

Nem Téged akarunk dicsérni, midőn ezeket elmondjuk, hanem önmagunk hűségünk hízelegni; hisz Téged dicsérve önmagunkat emeljük föl, magunkat, kiknek kijutott a szerencse Téged ösmerni, veled működhetni s barátnak nevezhetni.

Egy kincset birtunk benned, egy drága követ, melynek csillogására büszkéek voltunk nem gondolva, hogy e csillogás lesz árulónk s elrabolnak tőlünk e szűk, kis keretből, hogy betegyenek egy más, egy hozzád méltó foglalatba, melynek neve: egy egész ország.

Igaz, hogy bölcsöd nem itt ringott, gyermek éveidet innen távol megyében töltöd el; de férfikorod működésének színhelye e megye s annak területe. Itt töltöd életed delét, itt erősödtek meg szárnyaid, melyek a magasba emeltek e kis fészekből. Mi láttuk szárnyaid erősödni, láttunk emelkedni s örültünk neki, nem gondolva, hogy e szárnyakon felemelkedve szűknek találod kicsin fészked s magad alatt látva az egész országot, abban kívánod próbára tenni szárnyad erejét.

Most utóljára vagy körünkben, csak órák csak percek azok, melyekben az ide, a hozzánk tartozás egy gyenge köteleke körünkhöz fűz s aztán elszakad az is, hogy végleg itt hagyj minket.

Érezzük mindnyájan, hogy mit veszünk benned. Érezzük, hogy Te voltál közöttünk a nap, mely az éltető meleget adá s benned egyesültünk mindnyájan. Tudjuk mindannyian, mily nehéz egy barátot megnyerni, s e nehézséggel arányos a fájdalom, midőn az elhagy. Ezt tudva szeretnénk átkarolni, visszatartani. S mégis azt mondjuk: menj! Munkásságodnak kicsin egy megye, egy országot, a hazát kell, hogy betöltse szellemed.

A haladás, a tett embere voltál, legyen továbbra is jelszavad: *haladni, tenni*. De midőn elhagyod e csendes kis kikötőt, s a nyílt tengerre szállasz, nem titkolhatjuk aggodalmunkat, bár ösmernük kitartásod s tudjuk, hogy az életnek nem egy vihara edzett meg, de ösmernük a nehézségeket is, melyekkel megküzdened kell, hogy erőd, kitartásod lankadni talál. Ha új erőre van szükséged: jer ismét közénk e csendes kis kikötőbe; gondolj reánk, kik igaz barátaidként mindig tárt karokkal várunk, s a szeretet forrásánál felülvélve feledni fogod a bút, a gondot, a fáradalmakat.

Midőn távozol, nem akarunk magadban bo-

csátani. Ez album*) összegyűlve elkísérünk veled maradunk. Ha nagyot, ha hasznosat alkotasz, tekints ez albumba, nézz arcunkra, s kifogod olvasni minden arcunkból az elismerést, a méltatást. S ha kezded veszed az arckép gyűjteményt, légy büszke önmagadra, mert legnehezebb a földön a sziveket meghódítani s ez album nemcsak kartársaid, de az általad meghódított szivek gyűjteménye is.

Vidd magadnak győzelmi jelvényül, vidd örök baráti emlékül e könyvet el!

Isten tartson!
Isten vezéreljen!!

Riadó éljen és taps volt a visszhang, mit a beszéd hatása támasztott a szónokkal bensően együtt érző hallgatóság szívében.

Mikor az éljenzés csillapodni kezdett, Chyzer Kornél dr. emelkedett föl elnöki székéből. A mely meghatottságtól alig tudott szóhoz jutni, hogy búcsút vegyen barátaitól, tisztelőitől, egyszersmind hálás köszönetet mondjon nekik, a rokonszenvért, szeretetért, megtisztelésért s kitüntető kegyességért, mikben, ugymond, egy negyed századig tartó itt működésének, a hiven teljesített kötelességnek jutalmát nyeri. Azután (teljesen elérzékenyülve) kérte a disz-közgyűlésen megjelenteket, hogy rokonszenvével, vonzalmukkal, barátságukkal és szeretetükkel őtet a jövőben is megajándékozzon kegyeskedjenek. Szavait így végezte: „Tartsanak meg jó emlékkükben... Én az önök jóságát soha, de soha elfeledni nem fogom!”

Erre a kijelentésre riadó, lelkes éljenzés volt a felelet.

D. u. 5 óra múlt, mikor Lengyel Endre dr. a zárósó jogával élt s a közgyűlésen megjelent vendégeknek, kik ez alkalomnak díszét nagyban emelni segítettek, köszönetet mondott és a disz-közgyűlést befejeztnek nyilvánította.

Távozás előtt még s folytonos éljenzéstől kísérve, Chyzer dr. minist. osztálytanácsos sorra járt s minden jelenvolttól külön-külön is barátságos kézzorításokkal vett búcsút.

A Chyzer-bankett.

Este 8 órakor, írja alkalmi tudósítónk, a Korona vendéglő étkező termében Chyzer jóbarátai és tisztelői közül számszerint 75-en búcsúlakomára gyűltek össze, hogy még egyszer élvezzék az ünnepekt férfi egyéniségének varázsát és hogy elbúcsúzzanak tőle, Ujhely társadalmának egyik kiváló vezéralakjától. Az első pohárköszöntőt Schön Vilmos dr. mondotta az ünnepekre, szépen s hatásosan méltatva sokoldalú érdemeit. Szóltak még: Lengyel Endre dr., Matoljai Etele, Horváth József, Szentimrey Ákos dr., Abauj-Tornavármegyei tiszt. főorvos, Gallik Géza, stb. mindannyian más és más oldalról dicsőítve távozó, érdemdús és felejtethetlen volt főorvosunkat. Végre Chyzer dr. szólt föl, meghatottságtól reszkető hangon köszönyvén meg Zemplén-vármegye közönségének személye iránt tanúsított jóindulatát. Vidám pohárcsengés és a cigányzene bús dallami közt hamar telt el az a pár rövid óra, melyet a mi kedveltünk szellemes társaságában tölthettünk. A társaság minden egyes tagja avval a jó kívánsággal vált el tőle, hogy új otthonában is ép oly szeretettel és őszinte barátsággal legyen környezve, mint volt Zemplén-vármegyében. — Ugy legyen!

Teljes méltányattal emeli ki még tudósítónk, hogy Abonyi D. Mór, a Korona-nak ez idő szerint való bérloje, ugy az elegáns felterítések, mint a legizlésebb ételek s italok serény felszolgálásával kivívta magának az egri nevet. Örvendjen Abonyi, mert ugy vendéglőjének, mint magyaros konyhájának jó hírét messze földre elvitték azok közül sokan, kik a Chyzer-banketten jelen voltak, s éppen a doktorok, akik pedig torok tekintetében sem járatlan szakértők.

*) Az emlék-album a maga nemében egy remekmű s az „orv.-gysz.-egyesület” ajándéka. Nagyságára nézve nagyobb, mint a legnagyobb misemondó könyv s van vagy kétszer olyan vastag. Kötése díszes kódex-kötés. Felső tábláján vastag, jókora nagy aranyozott és zománczott, körüdomű cimertábla van, Zemplénvármegye egészségügyi személyzete. Emléklül. 1893. k. körirásal, mely az ultramarinkék és rubin-vörös zománcban ragyogó O s K monogramokat futja körül. A szögleteket email-os aranylemezek borítják. Fölnyitva első fehér lapján a tagtársak autogramjai olvashatók, azután következik gótikus modorban írt betűkkel az „ajánlás”, mely az itten közölt ékes beszédet tartalmazza. Utána sorakoznak az egyesületi tagoknak kabinet-fényképeik, számszerint hetvennégy. Itten még föllemlítjük, hogy az album Marzányi-nak bpesti műintézetét dicséri. Szork.

mény
• kö
hogy
seprő
tüzek
mind
kémé
a me
fel, s
általa
ha a
kémé
épen
a ható
hogy
veit i
mosta
rovatá
készíté
ez a k
igen é
lalom,
tetni é
mébe
készítő
képvisé
N
a koszt
pittatot
első nap
tandum
elő, m
nélkül é
a tyúk
És
székekt
ki melle
kosztoló
fotó fizet
ki? Ész
nem kos
a család
A k
Ebben a
ruházatot
raváló, 2
állapítva
és a 3 g
Laddbeli
tyus!) =
No
iskolaszél
tal fizetik
nának Ö
öltözköd
úgy sem
lamilyen
nem res
nének le
mi városi
hogy azt
Honnan t
Hát
nem nyug
seiből, a
hogy min
nül kiszol
pótolhasu
te privát
ha hossza
te fátumo
mert akkó
egy kérdő
Ismé
Minek? E
házi nyug
cimen össze
mit lakpén
való előfiz
vetés néll
vétel főöss
Lám
Hát miből
napszámbo
És a
dalom!) m
tanítótól fiz

*) A fa

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Tekintetes szerkesztő úr!

Becses lapja legközelebbi számában a képmény tüzlöt tétetett említés. Erre nézve tisztelettel a következőket jegyzem meg.

Addig, míg a hatóság nem fog intézkedni, hogy a takaréktüzhelyek és vaskályhák a kéményseprő által tisztíttassanak, mindég lesznek kéménytüzek; mert pl. Gyula-lakon is február hóban minden kémény kiégettett, ennél fogva igazi kéménytűz ott nem is lehetett, hanem volt cső-tűz, a mely különben is tiszta kéményben magasra hat fel, s a kezdődő koromréteget is meggyújtja, s általában minden kéménytűz csak is onnan eredhet, ha a tüzhely csőve gyullad ki, a mit, ha nem a kéményseprővel separtettek a kigyuladásért öt épen nem lehet felelőssé tenni.

Mint előbb mondtam tehát: kérem kötelezze a hatóság a haztulajdonosokat és lakásbérletet arra, hogy ne csak a kéményeket, hanem a fűzhely csőveit is separtassák; akkor biztosíthatom, hogy mostani esetek nem fognak ismétlődni.

S.-a.-Ujhely 1893 április 28.

alázatos szolgája:

Fuksz János,
kéményseprő.

TANÜGY.

Egy költségvetés.*)

Az Egyetértés ma egy heti számának tanügyi rovatában egy 5 tagból álló tanító-család részére készített évi költségvetés jelent meg. Minthogy ez a költségvetés minden egyes tételére nézve igen érdekes és figyelemreméltó, érdemesnek találom, habár csak a legvázlatosabban is, ismertetni és éppen úgy a mi iskolaszékeink figyelmébe ajánlani, mint a hogy azt a költségvetés készítője a 300 fős minimumot megszavazó orsz. képviselők figyelmébe ajánlja.

Nos tehát! A költségvetés első fő címében, a kosztban, mely egy évre 199 ft 91 krban állapított meg, az első tétel: 13 sátoros ünnep első napján fél kiló hús levesnek = 60 kr. Notandum bene! Többet a hús tétele nem kerül elő, mert még az 50 fej téli káposzta is hús nélkül eendő. Hanem bele van számítva a kosztba a tyúk és a tehéntartás.

És most tisztelettel kérdem a tek. iskolaszékektől: tudják-e, hogy egy magános ember, a ki mellesleg tanító és tisztességes helyen akar kosztolódni, ezért egy hónapra legalább is 20 főt fizet és ez egy esztendőben már 240 főt tesz ki? Észreveszik-e, hogy a költségvetés készítője nem kosztoltatja, hanem rendszeresen koplaltatja a családját? De menjünk tovább!

A költségvetés egy másik főcíme: a ruházat. Ebben a tanító személyére az összes nyári és téli ruházatot, valamint fehérneműt (1 db ing, 1 láb-ravaló, 2 zsebkendő) együttvéve 27 ft 53 1/3 krban állapítja meg. A tanítóné ruházatára 17 ft. 80 krt. és a 3 gyermekére összesen 23 ft 70 krt. szám Lábbeli magának: egy csizma (de nem sarkantyus!) = 6 ft., talpaltatás és foltozás 2 ft. 50 kr.

No már most ismétlen kérdem tekintetes iskolaszéki urak, kik még városban is 350—450 ftal fizetik családdal bíró tanítóikat: mit mondanának Önök, ha mi e szerint a költségvetés szerint öltözködnének (merhiszen másképp az ily összegből úgy sem lehetne öltözködni!) — és az utcán valamilyen ügy megbeszélése végett együttmennék: nem restelnének Önök velünk menni? Nem néznének le bennünket még jobban, mint most, mikor mi városiak még sem öltözködünk úgy, mint a hogy azt a 350—450 ftos évi budget megengedné? Honnan telik tehát mégis tisztességesebb ancugra?

Hát onnan. a mit nekünk fizetésünkbe (de nem nyugdíjünkba!) szoktak számítani; *mellekkeregetből*, a melyért nekünk külön kell megfáradsunk, hogy mindazt, a mi egy rendszeren vagy rendszeren kívül kizsárgáltatott súly fizetésből ki nem telik, pótolhassuk. Ha privát keresményed nincs, az a te privát pehned, nevelésügy fölment bajnoka; de ha hosszabb időre találsz megbetegedni, akkor a te fátumod, hogy felekezettél vagy alkalmazva, mert akkor a rendes fizeteskéd kizsárgáltatása is egy kérdőjel alakját veszi fel.

Ismertessem még tovább is a költségvetést? Minek? Elég megemlítenem, hogy állami és egyházi nyugdíj különböző adók, tagsági díjak stb. címén összesen 30 főt számít föl, de nem számít *lakpénzt*, kaszinó tagsági díjat, szakközölyre való előfizetést, cselédtartást, gyermekek nevelésére nélkülözhetetlen kiadásokat és a költségvetés főösszege mégis 400 ft!

Lám és 5280 tanítónak még 300 frtja sincs! Hát miből élnek meg ezek? Mesterségből, kézi napszámból stb.

És a társadalom (oh az a nemeslelkű társadalom!) mégis meunyi mindenfélét kíván egy tanítótól fizetett garasáért? Kíván töle ismeretet,

* A fel. iskolaszékek legbecesebb figyelmébe ajánlom. Szark.

lelkeseést, szeretetet, ügyességet, nemes idealizmust. Kívánja, hogy legyen oktatója a népnek a házi iparban, gyümölcsfa és selyemhernyó tenyésztésben, méhészetben; szervezzen továbbá ének-kart, kaszinót, népkönyvtárt és városban legyen úr. Oh de mikor a szívnek azt a szent lángját, a melyet lelkesedésnek neveznek, le tudja hűteni a szívnek egy másik hatalmas, reakcionárius érzelmé: az elkeseredés!

Kedves felekezettek és ügyvivő apostolaitok: lelkészek, egyháztanácsok, iskolaszékek, kik vannak falukon és városokban és kik inkább akarják, hogy tanítóik 50-250 vagy városban 300-450 fital koplalgassák végig életüket fiaik körében, mintsem hogy a kormány az adandó segély jussan valami belszólast nyertjen érinthetetlenek vélt ügyeikbe:

Nem volnának-e Önök hajlandók egymással jobban megbarátkozni és egyesülni egy nagy és igazán magasztos, szent cél érdekében: a mi szegény, elmaradt hazánk fölemelésére, nemzeti erejének gyarapítására, a melynek első és főszöke népünk értelmi erejének mielőbbi növelése?

Nem volnának-e Önök hajlandók így egyesülve e célok első, bár legalantabb hagyott szolgáit a »koldus« vagy egy más kifejezés szerint a »kondás« fizetésénél valamivel magasabban díjazni, kevéssel is jobban ellátni?

Oh mi tanítók, diplomás emberek, szerény igényűek vagyunk nagyon és úgy érezzük, hogy sanyaru lenézett helyzetünk csak a mi szerencsétlenségünk, de nem a mi szegységünk.

Antróposz.

Vármegyei hivatalos rész.

6950. sz.

Zemplén-vármegye alispánjától.

A járási 10 fősolgabirónak.

A nagyméltosogu m. kir. honvédelmi ministerium 17004/XIV. szám alatt kelt intézvényével értesítvén, hogy a vármegye közönségének a Ludovika-akadémia tisztképző tanfolyamára a grf. Buttler-féle alapítványra egy ifju első és egy ifju másodsorban aiánlási joga az 1893/4 tanévre megnyitott:

Felhívom mindazokat, kik pályázni óhajtanak, hogy a »Zemplén« hivatalos lapban közhírré tett intézvény szerént szabályszerűleg felszerelt kérvényeket hozzám legkésőbb május hó 10-ig adják be. S.-a.-Ujhely 1893 április 23

Matolai Etele, alispán.

17004/XIV sz.

M. kir. honvédelmi minister.

Zemplén-vármegye közönségének.

A m. kir. honvédségi Ludovika-Akadémiának az 1883 évi XXXIV. törvények és az 1890. évi XXIII. törvények alapján szervezett tisztképző tanfolyamában a gróf Buttler János-fele alapítványi helyek közül azok, melyekre az 1889/90 tanév kezdetén a törvényhatóság bemutatása alapján Spielenberg Gábor és Buza József vétettek föl ezen növendékeknek a folyó tanévi zárvizsgák eredményétől föltételezett kilépése folytán előreláthatólag üresedésbe fognak jönni és az 1893/4-ik tanév kezdetén ismét betölthetővé válnak.

Az említett helyek közül azonban 1891-ik év III.140/XIV számú rendelet értelmében a jövő 1893/4 tanév elején csak egy hely lesz a törvényhatóság által betölthető.

Minthogy az ezen alapítvánnyal egybekötött bemutatási jogot a törvényhatóság van hivatalosan gyakorolni az általános pályázati hirdetmény egy példányát ide mellékelve*) oly fölhívással küldöm meg, hogy az ezen hirdetményben megszabott módon felszerelt pályázati folyamodványok mellékelve mellett, legkésőbb folyó évi május 31-éig azon pályázókat, a kikre a törvényhatóság választása esik, nevezze meg s egyuttal azt is tudassa vajjon a pályázók között a fölvétel, illetőleg az esetleg szükséges utólagos berendelés tekintetében minő sorrendet kíván követni, ha az első sorban bemutatott ifjak netalán testi alkalmatlanság, vagy a fölvételi vizsgának kielégítő eredménnyel le nem tevése miatt az intézetbe fölvételük nem volnának.

A bemutatásnál különös figyelem fordítandó arra hogy a pályázók a hirdetményben elősorolt föltételeknek megfeleljenek, s oly ifju, ki az illető középiskola IV. osztályának látogatásáról legalább jó eredményű bizonyítványt nem mutathat fel, továbbá olyan, a ki a Ludovika Akadémia folyó évi október 1-én megnyitandó 1893/94. tanév kezdetén a 14 éves legkisebb életkort még el nem éri, vagy a ki ugyanezen időpontban a meghatározott legmagasabb életkort, nevezetesen a 16-ik életévet, már több mint hat hónappal haladja túl, javaslatba ne hozassék, végre hogy a nem szabályszerűen felszerelt folyamodvány hozzáam föl se terjesztessék.

Nem jelölhető ki végül oly ifju sem, a ki a Ludovika Akadémia tisztképző tanfolyamába a folyó 1892/93 vagy valamely előző tanév elején

*) A terjedelmes hirdetményt vármegyénk levéltárában, a járási solgabirói hivatalokban, úgyszintén szerkesztőségünk-nél is az ügy iránt érdeklődők átolvashatják. Szark.

bármind (egész vagy félszetés stb.) helyre fölvétel s az intézetnek már ez időszérint növendéke.

Megvagyok győződve, hogy a törvényhatóság választását oly ifjakra fogja irányítani, a kik a fölvételre minden tekintetben alkalmasoknak bizonyulnak s így már a törvényhatóság részéről történt bemutatás alapján lehetővé lesz téve, hogy a megüresedő alapítványi helyek megfelelőleg betöltessenek.

De minthogy mégis megtörténhetnek, hogy a kérdéses alapítványi helyre első és másodsorban bemutatott ifjak a fölvételi föltételeknek meg nem felelnek s így fölvételük sem volnának és a törvényhatóságnak esetleg nem állana módjában kellő minősültségű ifjút a tanfolyam megkezdéséig pótlólag bemutatni, vagy pedig bemutatási jogát egyáltalában nem is gyakorolná, illetőleg azon okból nem gyakorolhatná, mivel a betöltendő helyekre nem elegendő vagy egyetlen pályázó sem jelentkeznék: a törvény végrehajtásából kifolyó kötelességemnek tartom már most utalni arra, hogy ezen esetekben a törvény idézett rendelkezésének biztosítása céljából, szükség esetén, a képviselőházhoz az 1885-évbén benyújtott és általa jóváhagyólag tudomásul vett jelentésben jelzett eljárás módját fogom követni.

Ehhez képest, ha az eshetőségek arra kényszerítenének, az illető névsor közlése mellett, annak idejében a törvényhatóság szabad választására fogom bízni, hogy a kincstári díjmentes helyekre feles számmal pályázó azon ifjak közül, a kik az Ó császári és apostoli királyi fölsége által jóváhagyandó sorrend szerint másodsorban vannak kijelölve, de már helyhez nem juthattak, a betöltendő alapítványi helyre való fölvétel végett a kijelölendőt tetszése szerint megnevezhesse.

Azon esetben pedig, ha a kijelölés a kitűzött határidőig nem teljesítették, a legfelsőbb helyen jóváhagyott sorrend szerint következőt fogom a betöltendő alapítványi helyre berendelni; amiről azután a törvényhatóságot annak idejében értesíteni fogom.

Budapestben, 1893. évi március hó 28-án.

A miniszter helyett:

Gromon,
államtitkár.

772. sz.

Zemplén-vármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Zemplén-vármegyei t. iskolai előljáróinak és a tanító uraknak az alább közölt ministeri rendeletet másolatban tudomás és szives figyelembevétel végett ezennel kiadom.

Másolat.

A vallás és közokt. m. kir. ministeriumtól. 50930/92. m. sz. Valamennyi kir. tanfelügyelőségnek. Emberbaráti tekintetből óhajtható, hogy az iskoláztatás jótéteményében részesülő jobb módú gyermekek szülői ne feledkezzenek meg egyrésztől ama szegényekről, kiknek gyermekeik ruházatatása, taneszközökkel való ellátása, meleg étellel való ellátása, nyáron falura küldése csaknem lehetetlen; de másrésztől amaz országos jótékony intézményekről sem, melyek a tanítószágnak gyámoltására szolgáló tagjai és hátramarottjai érdekében létesültek, kivanatosnak tartom, hogy az ország minden iskolájában gyűjtő-perselyek állítsanak fel, oly célból, hogy beiratások s egyéb gyűlékezések alkalmával, az erre önként hajlandó szülők, illetőleg tanulók egy-két fillérvnyi adományt az említett humánus célokra előmozdithassák. Ebből kifolyólag ezennel megengedem, hogy a vezetésem alatt álló állami, községi, társulati és magánjellegű mindennemű elemi nép-, felső nép- és polgári iskolákban, a képződei gyakorló iskolákban és felső leányiskolákban az illető iskolafentartó hozzájárulásával az irodában, vagy más alkalmas helyiségben kettős lakattal lezárt perselyek helyeztessenek el. Az egyik lakat kulcsa az igazgató, vagy vezető tanító, a másik a gondnok (képezdénél az igazgató, felsőbb leányiskoláknál a tanári testület egyik tagja) kezében lévén, a kik a perselyt minden tanév végén, esetleg többször kinyitják, a begyűlt pénzt megolvassák és összegét a gondnokság, illetőleg iskolaszék (képezdénél és felsőbb leányiskoláknál a tanári testület) ülésén bejelentik. A begyűlt pénz felerészben a helybeli szegény iskolás gyermekek segélyezésére fordítandó, másik felerészét pedig a tanítószágnak egyik országos jótékony intézetének, nevezetesen a magyarországi tanítók Eötvös-alapja, a magyarországi tanítók árvaház egyesülete, vagy a tanítónők Otthonát fentartó Mária-Dorothea egyesületnek lehet juttatni. A helyi célokra fordítandó összeget a gondnok (igazgató) kezeli, felhasználása iránt az iskolaszékkel (tanári testülettel) egyetértőleg intézkedik és arról számol. A mennyiben az összeg nem az illető iskolában levő gyermekek segélyezésére fordítható, az említett testület határozatához képest valamely szegény gyermekek istápolására alakult helybeli jótékony egyesületnek vagy intézetnek adható (pl. szünidő gyermektelep, rongyos egyet, árvaház stb.) A begyűlt összegnek azon fele része, mely az említett három országos intézet valamelyikére esik, ezen intézet megjelölésével rgyütt legkésőbbben július hó végéig a megyei kir. tanfelügyelőhöz beküldendő, a ki a beérkezett adományokat összegezve két-két

jegyzék kíséretében, melyek közül az egyik nyugtatványozva hozzá visszaküldendő, az illető egyesület elnökségeinek legkésőbb augusztus hó végéig megküldi. Erről a tanfelügyelőséget további eljárás végett értesitem. Budapesten, 1893. évi március hó 29. é. **Gróf Csáky.**
A másolat hitelül:

Nemes Lajos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

7135. 92. sz. **Zemplén-vármegye alispánjától.**
A járási 10 fősolgabirónak.

Körzés és eredmény esetén jelentéstétel végett tudatom tek. fősolgabiró urral, hogy Fecsó János battányi lakos kárára f. évi március hó 30. án egy 4 éves, sugár szarvú, kékes szőrű, belcombján P. jeggyel bíró előhasi üsző tinó elveszett. S.-a. Ujhely 1893. ápril. 17.

Matolai Etele, alispán.

1992. 1993. ki. 1893. sz. **Varannói j. fősolgabirójától.**

Hirdetmény.

I.

Pályó Szécs-polyánka lakos kárára, a varannói országos marhavásárról folyó évi ápril 26-án egy két éves fekete szőrű kancza csikó, jegy nélkül megszökött és valószínűleg idegen lovak vagy szekerek ntán ment és eddig elő kerithető nem volt.

Hányó Mihály henczóczi lakos tulajdonát képező, 1 éves, vörös szőrű, jegy nélküli üsző borju, szinte a varannói április hó 26-iki országos marhavásárról elveszett, s eddig megtalálható nem volt. Felhivatnak a községi előjárók, hogy fent leírt, s elveszett állatokat községeikben nyomozzák és sikeres eredmény esetén ide jelentést tegyenek. Kelt Varannón, 1893. április hó 27-én.

Füzeséry György fősolgabiró.

1035/92 sz. **A n.-mihályi j. szolgabirójától.**

Pályázati hirdetmény.

Zemplén-vármegye nagy-mihályi járásában a bánóczi körorvosi állomás, melyhez Bánócz, Kis- és Nagy-Csebb, Füzesér, Alsó-Körtvélyes, Krasznócz, Lask, Leszna, Morva, Pazdics, Rikócz, Sámogy, Szuha és Vásárhely, összesen 8951 lelket számláló községek tartoznak, megürsedvén, annak választás utján leendő betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állomás 500 ft évi fizetés, 231 ft fuvar átalány és szabályrendeletileg megállapított gyógyezelési járulékokból álló javadalommal van egybekötve.

Felhivatnak pályázni szándékozók, hogy az 1876. évi XIV. t. c.-ben körülírt minősítvényeikkel igazoló kérvényeiket alólírott szolgabirósághoz folyó 1893. évi május hó 24-én bezárólag annál is inkább adják be, mert később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A körorvosi választás folyó 1893. évi május 25-én, d. e. 10 órakor **Bánóczon (vasuti-állomás)** a kör székhelyén a reform. iskola helyiségében fog megtartani.

Kelt N.-Mihályban, 1893. évi április 18-án.

2-3 **Füzeséry Tamás,** fősolgabiró.

2241/I. sz. 893. **A s.-a.-ujhelyi j. fősolgabirójától.**

Körözvény.

Kassai János sátoralja-ujhelyi lakos, veres szőrű 10 éves, felálló szarvu riska-tehene f. hó 26. án elszabadult s azóta nyoma veszett.

Felhivatnak a községek előjárói nyomozására s megtalálása esetén azonnali jelentéstételre. Sátoralja-Ujhely, 1893. ápril hó 28.

Urbán Ferenc, tb. fősolgabiró

1587/I. 93. sz. **A homonnai járás fősolgabirójától.**

Körözvény.

Ifj. Marinyák György göröginyei lakos istállójából 1 fekete szőrű, nagy hátrafelé hajló szarvu 8 éves fejős tehén folyó évi április hó 21-én, ismeretlen tettes által ellopott. Nyomozása s alólírott hivatal értesítése kéretik.

Homonnán, 1893. ápril 24.

Haraszthy Miklós, fősolgabiró.

1134. sz. 93. **A n.-mihályi járás fősolgabirójától.**

A laborcz-volyai bíró jelentése szerint két darab csikó a község határában, bitangásban találtatván az ottani bíró által őrizet alatt tartatik.

Van szerencsém az alább közölt csikók leírását azon kérelemmel bejelenteni, miszerint azt becses lapjában közli tenni sziveskedjek.

1. Az egyik csikó két éves, herélt három lába és homloka fehér, sárgaszínű.

2. A másik csikó két éves, kanca, fekete színű homlokán fehér csillag.

Nagy-Mihály, 1893. április 24.

Pillys László, szolgabiró.

14746/VI. 893 sz. **A m. k. pénzügyigazgatóságtól.**

Körrendelet.

Valamennyi községi előjáróságnak Zemplén-vármegye területén.

A kassai kir. pénzügyigazgatóság folyó évi 6658. sz. átirata szerint dohányjövődéki kihágás miatt elítélt Szajkó József, volt udvai lakos, ismeretlen helyre tavozott.

Utasítatik a cím, hogy nevezett egyénnek jelenlegi tartózkodási helyét nyomozza és megtalálása esetén ide azonnal tegyen jelentést.

S.-A.-Ujhely, 1893. április 22,

Becské, kir. p. ü. igazgató.

GAZDASÁGI ÉRTESEITŐ.

Időjósolat ápril. 30-ára:

Változó felhőzet, enyhés, helyenként csapadék.

A szerkesztő postája.

P. M. Ide vele!

Felelős szerkesztő:

DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadó-tulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.**

Hirdetések.

3172/1893. polg. sz.

Felhívás.

A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék felhívja mindazokat, kik a gálszécsi volt cs. kir. szolgabirói hivatal mint bíróság által letétbe helyezett és ez által Zemplénmegye törvényszékének átadott következő összegek, ugymint: a) bitang marha árából befolyt 8 frt 15 kr., b) Nagy András gondnokot illető 12 frt 51 $\frac{1}{2}$ kr., c) Magyar Mihály tömegét illető 62 frt 58 kr. tőke és ennek 1873. évi július 1-től esedékes takarékpénztári kamatahoz bármi czimen jogot tartanak, hogy ez összegeknek javukra leendő kiutalását, ahhoz való jogosultságuk igazolása mellett a 17898/878. I. M. számú rendelet értelmében jelen felhívás közzétételétől számított **három hó alatt** a királyi törvényszéknél kérelmezzék: mert e határidő eredménytelen eltelte esetén a kérdéses összegeknek a királyi államkincstár javára leendő kiutalása iránt fog intézkedés tétetni.

Kelt a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszéknek 1893. évi április hó 14-ik napján tartott üléséből.

Seyfried József, **Dr. Várady Sándor,**
elnök. jegyző.

Külföldi hitel olcsó % kamat.

Nagy birtokosok, községek és városok részére **50.000** frttól kezdve olcsón nyerhető el 50 évi kamattal a tőke is törlesztetik. **Czim a kiadóhivatalban.**

39. szám. 1893.

Árverési hirdetmény.

Alólírott közhírré teszi, hogy Kölbet Ignác czégnék Grosz Adolf elleni 376 frt 73 kr iránti ügyében a bíróság lefoglalt 700 trt becsértékű 50 mmásza különféle rudvas és 5 drb szecskavágógépből álló ingóságokra az árverést a tokaji kir. járásbírósnak 184/93. polg. sz. végzése alapján a felp. 91 frt 96 kr követelés végett elrendeltetvén, annak végrehajtást szenvedő Grosz Adolf lakásán Tokajban leendő megtartására 1893. május 5-ik napjának d. n. 3 órája tüzetik ki határidőül, midőn a lefoglalt ingóságok készpénz fizetés mellett becsáron alól is eladatni fognak.

Tokaj, 1893. április hó 16-án.

Fekete Zsigmond,
bir. végrehajtó.

135. szám. 1893.

Árverési hirdetmény.

Alólírott közhírré teszi, hogy Stern József és testvére czégnék Engel Ignác elleni 111 frt 63 kr ir. ügyében a bíróság lefoglalt 52 frt 60 kr becsértékű fém-ruhák és házi-butorokból álló ingóságokra az árverés a tokaji kir. járásbírósnak 1149/93. polg. sz. végzése alapján elrendeltetvén, annak Engel Ignác lakásán Tokajban leendő megtartására 1893. évi május hó 4-ik napjának d. n. 9 órája tüzetik ki határidőül, midőn a lefoglalt ingóságok készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Tokaj, 1893. április 23-án.

Fekete Zsigmond,
bir. végrehajtó.

Ellopott kutya.

Argyelán Miklós velejtei (Zemplén-megye) **körjegyző** rövid ideig szolgálatban állott (mintegy 45 évesnek látszó, Bohnyik József névalatt, állítólag tisztafüredi illetőségű) kocsis rossz viselete miatt f. évi április hó 17-én elbocsátatván, s gazdája vizslakutyáját bosszúból magával ismeretlen helyre elvitte.

A vizslakutya herélt kan, 3 éves, fehér-tarka szőrű, **Neró** nevű, nyakán két ujnyi széles acél-lánc, 33. számú jelvény-bárcával; a kutyát megtalálás esetén Velejtére szállíttatni kéri

Argyelán Miklós,
körjegyző.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség és t. vevőim nagybecsű tudomására hozni, hogy

mészárszékemet

a Rákóczy-utcán (Kispiac) lévő Rácz-féle házba, Nagy Béla fűszerkereskedésének többszomszédságába helyeztem át.

Azon reményben, hogy az eddig irányomban tanúsított pártfogást továbbra is fentartani lesznek szivesek. ígérem, hogy úgy mint eddig, ezután is oda fogok törekedni, miszerint a kívánalmaknak minden tekintetben eleget tegyek.

Miért is becses pártfogásukat továbbra is kérve, maradtam tisztelettel

KLEIN GYULA.

A meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas házi-szerek azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily esetekben a

legjobb bedörzsölés,

Hasonló jó eredménnyel használható csusz, köszvény, és tagszaggatás, valamint fejfájás, hátfájdaom, csipő-fájdalom stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Fzen szer 40 kros, 70 kros és 1 ft 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéktelen utánatok is léteznek, kifejezetten:

a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
kérendő.

A

Budapesti bankegyesület r. társ.

Erzsébet-tér 19. sz.

Részvénytőke 3 millió forint.

Általános tartalékalap 600,000 frt.

Elfogad 1-10

BETÉTEKET

takarékpénztári könyvecskékre, pénztári utalványokra, chek számlára

4%

kamat mellett, minden levonás nélkül, leszámított váltókat, ad jelzőkölcsonókat első és második helyre, vesz és elad értékpapírokat, melyekre előleget ad, kibocsát sorsjegykönyvecskéket, elvállal tőzsdei megbízásokat a budapesti és külföldi tőzsdéknél, végre beszeres tőkebefektetésre alkalmas értékpapírokat a legjutányosabb feltételek mellett. Kérdezősködékre szivesen szolgálunk felvilágosítással.

Tk. 593 sz./1893.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi hogy Boros József végrehajtatónak Velbavszky Alajos végrehajtást szenvedő elleni tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék a (tokaji kir. járásbírósnak) területén lévő Tokaj nagy-községében fekvő a tokaji 28. sz. tkjvben 33. és 988. hr. sz. alatt Velbavszky Alajos, Velbavszky Gyula és Velbavszky Kálmán tulajdonú irrott utóajánlat folytán Fuchs Lázár által 1617 frtért megvett ingatlanokra 1617 frt kikiáltási árban s a 742. és 747/892. tk. sz. a. kibocsátott árverési feltételek alatt ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. május hó 4-ik napján délelőtt 9 órakor a tokaji kir. tkkvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 161 ft 70 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX t.-c.42 ik szakaszában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügymin. rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tc. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. járásbírósnak, mint tkknyvi hatóságnál Tokajban, 1893. évi március hó 16. napján.

Láczay, kir. jbiró.

A Miskolci áru és termény-raktárakban az ez idei

gyapjuvásár

beraktározással egybekötve, 1893. június 7-ik napján tartatik.

Részletes felvilágosítással készséggel szolgál

A „Miskolci hitelintézet” igazgatósága

2—3

(Miskolczon, Széchenyi-utca 88. szám.)

Alkusz.

Messze kiterjedő összeköttetéseimnél fogva abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy mindenféle birtok-bérbevétel s adást, birtokvétel és eladást, a legelőnyösebb feltételek mellett közvetíthetek. Amidőn ezt a n. é. közönség szíves tudomására hozom, ajánlom magamat a t. érdeklettek becses figyelmébe.

Weinberger Manó.

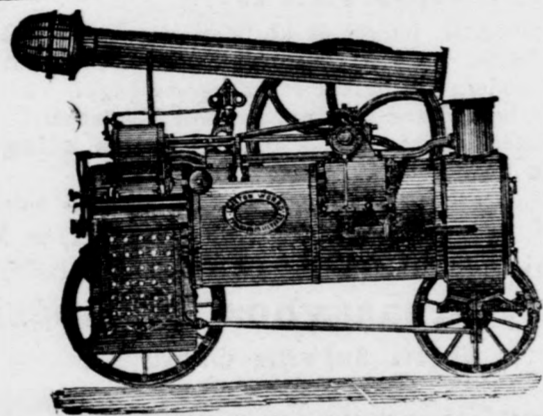
S.-a.-Ujhely, Korona-utca.

29

Kotzó Pál

Gépészmérnök

Budapest, Üllői-út 18. szám alatt

Ajánl 2¹/₂, 3, 3¹/₂ és 4 lóerejű szöges cséplőkészleteket, továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel,

fa és szénfűtésű és eredeti szalmafűtő

GÓZMOZGONYOKAT

Továbbá R. GARRETT & SONS felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakarító.

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnak elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköto aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált rúddal. Sorvető- és szóróvető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

Lajstromozott védjegy törvényileg védve

Védjegy. Tokaj város címere

Kapható minden nagyobb üzletben, gyógyszerárban, kávéházban és vendéglőkben s. a. t.

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

Ősek akkor valdai, ha a védjegy az Elliptikusan, dugón és dímmal nyolc látható.

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

4—8

TOKAJI COGNAC
Első
TOKAJI COGNAC-GYÁRBÓL
TOKAJ
Minőségben feltűnőmulhatatlan.

Képviselek

a vidéken, kik gazdasági gépek eladásával foglalkoznak, magas jutalék azonnali kifizetése mellett alkalmaztatnak. Első Ma. Prerai gép. gyár és vasöntöde, Budapest, Váci körút 41. sz.

Eladó

6000 darab 40—50 centméteres, 1—1¹/₂—2 méteres szurkos fenyő; most van kiáltási sasonja május—június hónapban.
Boronkay, Pelejte.

KEIL ALAJOS-féle
PADLÓZAT-FÉNYMÁZ
(Glasur) 7—8
legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr., 1 kis palack ára 68 kr.
VIASZK-KENŐCS
legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:
BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Nyereménytulajdonosok kerestetnek!

Gazdátlan
20 millió forint

hever eddig még fel nem vett sorsjegy fő- és mellék-nyereményekben. A Telegraph sorsolási lap szerkesztősége vállalkozott arra, hogy az illető mit sem sejtő tényleges birtokosokat felkutassa és őket a nyeremények birtokosává tegye. A sorsjegy birtokosok kéretnek, hogy sorsjegyek minőségét, sorozatát és számait a Telegraph szerkesztőségével saját érdekükben is levélileg közölni szíveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosokat így módon felfedezhesse. — Előfizetési ár a „Telegraph” című hatodik évfolyamban megjelenő hiteles sorsolási lapra

egész évre csak 1 frt.
Előfizetőinek még egy nagyszerű előnyt is nyújt, t. i. évenként 20 drb

JÓ SZIV-SORSJEGYET

sorsol ki előfizetői között, mely sorsjegyek negyedévenként sorsoltatnak ki és 20.000, 30.000, 40.000 koronás főnyereményekre játszanak és egy nyereménnyel okvetlenül kisorsoltatnak. Oly sorsjegy birtokosoktól, kik a lapra elő nem fizetnek, 10 kr. választékyel kértetik. Julius 1-éig előfizetők részt vesznek már az 5 darab Jószív-sorsjegy kisorsolásában és szétosztásában. — A „Telegraph” sorsolási közlöny kiadóhivatala Budapest, Váci-körút 43.

Árlejtési hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi római kath. elemi iskola elhelyezésére szolgáló, a papsor-utczán a plébániai kertben felállítandó épület felépítése alkalmával teljesítendő föld, kömives, ács, kőfaragó, vas, bádogos, asztalos, lakatos, mázoló üveges, padlózó, kályhafelállító, szobafestő, és kövező munkák elkészítése, illetőleg szállítása irant költségvetésileg megállapított 11267 frt. 53 kr. kikiáltási ár és a következő feltételek mellett nyilvános pályázat, illetve árlejtés hirdettetik.

1. Az árlejtésben részt vehetnek mindazon hazai iparosok vagy vállalkozók, a kik üzletük gyakorlására engedélyvel bírnak.
2. Az ajánlat csak az összes munkákra és szükségesség anyagokra tehető együttréve.
3. Az építendő iskolára vonatkozó tervrajz, építési költségvetés és előnérték megtekinthető és kellő felvilágosítás kapható naponként délelőtt 9—12 és délután 3—5 óráig S.-a.-Ujhelyben a plébániai hivatalban.
4. A készitendő munkákra vonatkozó munka kivonat és ajánlat vállalkozók által állitandó ki és abba egység áraikat betűvel és számmal kiírni tartoznak.

Távirati uton küldött ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az 50 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb f. 1893. évi május hó 7. napjának déli 12 óráig a plébániai hivatalban nyújtandók be, későbbi ajánlatok el nem fogadtatnak.

A beadott ajánlatok a s.-a.-ujhelyi római kath. iskolaszék 1893. évi május hó 7. napjának délutáni 2 órájkor tartandó ülésében bonatnak fel.

6. Tartoznak az ajánlattevő vállalkozók 500 frt azaz ötszáz forint bánatpénzt az általános vállalati feltételekben megszabott módok és kikötések mellett a helybeli prépost plébános kezéhez készpénzben letenni, vagy s.-a.-ujhelyi takarékpénztári betéti könyvet ily értékben mellékelni.

7. A s.-a.-ujhelyi római kath. egyháztanács illetve iskolaszék fentartja magának a jogot, hogy ha az árlejtés az iskolaszék érdekeinek meg nem felelő eredményt mutatna föl: hogy újabb árlejtést tűzhessen ki, esetleg a munka kivitelével azt a vállalkozót bizza meg, ki az iskolaszék meghatározása szerint teljes biztosítékot képes nyújtani.

A vállalati feltételek a tudomásvétel elisméréséül minden ajánlattevő által előzetesen aláírandók lesznek.

Kelt S.-a.-Ujhelyben 1893. évi ápril hó 28.-án

Az iskolaszék megbízásából:
Pólányi Gyula s. k., Prámer Alajos s. k.,
jegyző. 1—2 prépost-plébános, elnök.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL
S.-A.-UJHELYT
Főutczán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.
MINDEN IDŐBEN
nagy választékban tartok s kívánatra felállitok
POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
GRANIT, SZIANIT
és homokkő sarkövet.
Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.
Sürgőnczim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.
Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Szálloda- és kávéház-megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy a

„VADÁSZKÜRT” SZÁLLODÁT

berbe vettem és azt a kor igényeinek mindenben megfelelően alakítottam, egyszersmind

„Otthon” címen fényes kávéházat

rendeztem be. Főtörekvésem oda irányul, hogy a n. é. közönség igényeinek megfelelő jó szegedi magyar konyha, kitűnő borok és kávéházi italok figyelmes kiszolgálata által t. vendégeim megelégedését kiérdemeljem. A kávéházban kitűnő amerikai Knill-féle forgó tekeasztal és a következő hírlapok állanak t. vendégeim rendelkezésére: Pesti Napló, Egyetértés, Budapesti Hírlap, Pesti Hírlap, Borsszem Jankó, Mátyás Diák, Vasárnapi Ujság, Pester Lloyd, Neues Pester Journal, Neue Freie Presse, Fliegende Blätter, Magyar Kereskedelmi Lapok, stb. A t. utazó közönség kényelméről is gondoskodva van, ugyanis új társaskocsim minden vonat-érkezés és indulásnál rendelkezésre áll. Az étterem az udvarban balra található. — A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri

FERENCZ J.

a „Vadászkürt” szálloda bérelője.

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség tudására hozni, hogy a volt tűzoltó őrtanya helyiségében lévő

asztalos műhelyemet

az ujonnan épülő dohánygyár közelében (Csilagutca alsó végére, Truttler-magazin) tettem át és azt a kor kívánalmainak teljesen megfelelőleg ujonnan rendeztem be.

Amidőn ezt a n. é. közönség és t. megrendelőimnek b. tudására hozom, egyidejűleg felemlitem, hogy az eddigénél jóval tágasabb műhelyem berendezése által azon célokat véltem elérni, hogy bármely nagyobb épületmunka vállalatnak megfelelhessenek. Miért is a n. é. közönség becses pártfogását kérve,

vagyok kitűnő tisztelettel

BERCZIK NÁNDOR.

2-3

A magyar általános kőszénbánya-részvény-társulat

Budapest, V., bálvány-utca 8

ajánlja a t. c. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak, valamint cséplőgép-tulajdonosoknak kitűnő minőségű

akna, koczka és darabos szenét

centeri és királdi bányáiból

legjutányosabb áron, egész kocsirakományokban, minden állomásra szállítva. 5-6

HIRDETÉS.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudására adni, hogy a

„Koronához” czimzett szállodát

Csernyiezky Mihály volt bérlettől átvevén, azt a mai kor igényeinek megfelelőleg csinos és kényelmes lakosztályok, meg tágas értekezleti helyiségekkel berendeztük, hol egyszersmind kitűnő izletes magyar konyha és természetes finom italok, valamint pontos kiszolgálattal gondoskodva lesz.

Bankettek rendezése és abbonensek előnyös feltételek mellett elvállaltatnak.

A nagyérdemű közönség minél számosabb látogatását és becses pártfogását kérve, vagyunk

kitűnő tisztelettel

Abonyi D. Mór és veje.

19-

Vasuti állomás: **Técső.** Postaállomás **Bustyaháza.** (Máramarosmegye.)

Viskvárhegyi klimat. gyógyfürdő

Máramarosmegyében 600 méter magaslaton.

Szénsavdus alkalis sós-vasas forrásokkal, őserdő és árnyas fenyőparkban 100 jól berendezett szobával, hidegvízgyógyintézet, tejszarnok, villany- és iszapfürdővel. **Megnyitás május 15-én.**

Friss töltetű forrásvíze

a bécsi világgállitáson érdemmel lett kitüntetve. Valamennyi ásványviznél olcsóbb ára üvegenként csak 10 kr., egy láda 50 üveg csomagolással együtt 5 frt a legközelebbi vasuti állomásig szállítva.

Főképp a **járványos időkben** mint **gyógy- és borvíz** nem ajánlható eléggé; tündő kellemes ital, az emésztést piratlanul előmozdítja. Dus vastartalmanál fogva általános elgyengüléseknél, reconvalescensek, idegbajknál, vérszegénység, különféle női bajknál, hughyólyag, valamint gyomor és légzőszervek bántalmánál bámulatos eredményű. Egyes üres palackok 2 krban, egy láda üres üveg 1 frt 20 krral vétetik vissza. Megrendeléseket elfogad az igazgatóság Viskvárhegyen.

Figyelmeztetésül. Bustyaháza és Visk körül sokan, kik a Viskvárhegyi forrásvizet azelőtt palackokban és hordókban ürítve borura ingyen vitték, ma, mert az engedve nincs, bsszából, a kit csak lehet, más fürdőbe terelnek, leginkább Bikszádra; már pedig az ottani sós víz hatása a Viskvárhegyi alkalis, szénsavdus vas-élecs tartalma «kitűnő» forrásainak hatásával, vagy ozondu levegőjével, természeti szépségével azonosítani nem lehet. 3-5

Vasuti állomás: **Técső.** Postaállomás **Bustyaháza.** (Máramarosmegye.)

A COGNAC-IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Gyártmányai a nemzetközi bor- és élelmezési kiállítás juryje által (udvari és egészségügyi tanácsos Vogel tanár eln.)

közegészségügyi szempontból a legmagasabb kitüntetést egyedül nyerték el és alábbi orvosok tekintélyek elismerésének örvendenek.

Dr. Angyán tanár	Dr. Korányi tanár	Dr. Réczey tanár
Dr. Kéty tanár	Dr. Kovács tanár	Dr. Stiller tanár
Dr. Kézsmárcy tanár	Dr. Müller tanár	Dr. Tauffer tanár

A számos elismerő levelek közül, melyek igazolják, hogy ezen cognac-gyártmányt a legelső hely illeti, csak az alábbiit közöljük egész terjedelemben:

Ország. m. kir. chemiai és közp. vegyker. állomás.

(Földmívelésü. m. kir. miniszterium.)

1437/1892.

IGAZOLVÁNY.

Az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykerületi állomás részéről hivatalosan igazoltatik, hogy a **Cognac-Ipar Részvénytársaság** cognac-gyára a modern technikai és az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg van berendezve s az ott gyártott készletből f. hó 21. napján hivatalosan vett (ötféle) cognac-minták **mindegyike kifogástalan jó minőségűnek** találtatott.

Budapest, 1892. október hó 28-án.

Az igazgató helyett:

TÓTH, s. k.

Szíveskedjék tehát csakis ezen gyártmányokat rendelni. Megbízások intézendők a **Cognac-Ipar Részvénytársasághoz Budapesten.**

Kapható S.-A.-Ujhelyt: **Rein István** cukrásztnál.

N.-Boeskö
vasuti állomástól 1/4 órányi távolságra

Gyertyánliget

(Kabolapojana)

gyógyfürdő (Máramarosmegyében.)

Fürdő-idény
május 15-től szeptember 30-ig

Fürdő, ivó- és tejkúra, klimatikus hegyi gyógyhely, hidegvíz-intézet. (Masszázs és villamosítás)

„GYERTYÁNLIGET” nevezetes pompás szép fekvése által, csodálatosan védett por- és szélmentes helyen, 1600 lábnyi tengerföldről magasságban, köröskörül erdős hegyektől határolva. **Levegője** hegyi, élenyűs, tiszta és feletti egészséges. **Vasas savanyúvizei** igen kellemes ízűek, könnyen emészthetők és gyors hatásúak. Az ujonnan épült, modern berendezésű **hidegvíz-intézetben** a **Priessnitz-féle kúra** megfelelő diatával alkalmaztatik. **Kiváló siker vérszegénység, sápkór, női bántalmak, idegesség (neurasthenia), gyomor- és bélbajok, valtóláznál** stb. Lakások új építkezések folytán mindenkor biztosítva vannak. Az élelmezés minden igényt kielégít. Az árak mérsékelték (az elő- és utó-évadban 20%-al olcsóbb.) Bővebb felvilágosítással szolgál 1-3 a fürdőigazgatóság.

5-5

Elismert legtisztább

alkalikus

KRONDORFI SAVANYUVIZ

Asztali-

és

gyógy-viz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír **köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyaghurutnál.**

Borral vegyítve felséges ital.

Főraktár S.-A.-Ujhely: **Szentgyörgyi Vilmosnál.**

Magyarországi főraktár:

Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca 9. sz.